

VVJ-info-avond over
belastingen
in Antwerpen op 30 mei

Opgelet voor valse perskaarten
Vlaamse mediahuizen maakten weer hoge winsten in 2011
Steunpunt Media screent het nieuws
VVJ Antwerpen start door
En Raad voor de Journalistiek maakt richtlijn over omgang met internetinfo

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 157 - 25 mei 2012 - verschijnt maandelijks - v.u. pol deltour, IPC, résidence palace blok C - wetstraat 155 1040 Brussel

UIT DE VVJ

- De kant van de journalist 3

ACTUEEL

- Te koop: valse perskaarten 4
 Journalisten onzeker over de toekomst 4
 Consortium Vlaamse universiteiten screent het nieuws 5
 Vlaamse mediahuizen scoorden in 2011 hoge winsten 6
 Jongeren moeten 'mediawijzer' worden 7

SERVICE

- VVJ-info-avond over belastingen op 30 mei 5
 VVJ Antwerpen start door 7

FORUM

- Peter Verlinden: het gelijk van Bart De Wever 8

MENS ACHTER HET NIEUWS

- Goedele Devroy (VRT): op alles voorbereid 9

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

- Richtlijn over het gebruik van persoonlijke en sociale websites 10
 Advocaat Fernand Keuleneer c/ *De Standaard* 11
 Miguel Dheedene en Tanja Dexters c/ *Dag Allemaal* 12-13

IN GESPREK

- Etienne Vermeersch: zijn allereerste interview over de pers 14-15

HET ABC VAN DE VLAAMSE JOURNALISTIEK (13)

- Van *parisificatie* tot *puur* 16-17-18

ONDER EMBARGO

19

Media-aandacht

Parijs, 17 mei. Sylvia Pinel, de nieuwe Franse minister van Nijverheid, Toerisme en Handel, kan op veel belangstelling rekenen van de Franse nieuwsmedia, op de dag van haar aanstelling door de pas verkozen president François Hollande.

(Foto Bertrand Guay/AFP/Belga)

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Claes printing
Albert Van Cotthemstraat 54
1600 Sint-Pieters-Leeuw
Tel. +32 (0)2 378 09 39
Fax +32 (0)2 378 25 59
www.claes-printing.be

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

De kant van de journalist

'De media' hebben de voorbije weken veel turbulentie moeten doorstaan. De golf van onthullingen over ongewenste intimiteiten en seksuele intimidatie hebben hen mee in het oog van de storm gebracht.

Om te beginnen: 'de media' bestaan niet. Als men kritiek geeft, moet men een onderscheid maken. Sommige media hebben heel sereen over deze zaken bericht, andere hebben dat minder nauwkeurig gedaan. En enkele hebben hun fouten schoorvoetend toegegeven. Zoals de VRT, die – zij het na een week – erkende dat *Reyers Laat* Jos Ghysen niet op het juiste moment heeft laten reageren op zware beschuldigingen. De dag nadien is hij wel uitvoering aan bod gekomen.

Ook onze eigen vereniging – de VVJ – is onder vuur komen liggen. Omdat we te snel een veroordeling zouden hebben uitgesproken in de 'zaak-PVDD'. Daarbij toch volgende bedenking. Wij zijn in de eerste plaats een vereniging die probeert de belangen van journalisten te verdedigen. En als collega's bepaalde feiten aanklagen, dan is het de taak van de VVJ om die collega's bij te treden. Dan hoeven we niet te wachten tot de zaak volledig is uitgeklaard en een rechtbank een oordeel heeft uitgesproken. Dat doen we al jaren zo, bijvoorbeeld ook bij sociale conflicten in mediahuizen en wanneer collega's worden ontslagen. Dan kiezen we, wanneer de zaak naar onze mening voldoende zwaar weegt, heel bewust de kant van de gewone journalist die slachtoffer is. Onze leden verwachten dat ook van ons. Ook al strijken we anderen daarmee tegen de haren in en lopen we soms wel enig risico.

Iets anders is de beoordeling van klachten over journalistiek werk. Al meer dan tien jaar kunnen we deze met succes doorverwijzen naar de Raad voor de Journalistiek. De VVJ heeft deze Raad zelf opgericht en steunt hem ook voor de volle honderd procent. Tegelijk fungeren wij niet langer als deontologische rechtbank voor klachten wegens inbreuken op de journalistieke beroepsethiek.

Als belangenorganisatie voelen we ons evenmin permanent geroepen om – in de traditie van de steekvlampolitiek – bij elk incident een standpunt in te nemen. Soms is het goed om onmiddellijk te reageren, soms is het wijzer om even geduld te oefenen. Dat is een afweging die we iedere keer opnieuw maken, in overleg met onze Raad van Bestuur. Ook hier zetten we ons in een kwetsbare positie.

Als politici plots menen te moeten naar buiten komen met zware kritiek op de media, staan we daar met grote ogen naar te kijken. De VVJ is altijd bereid om een volwassen debat aan te gaan over de rol van 'de media' in de samenleving. Maar liefst zonder boze verwijten of holle slogans. Mag ik iedereen met bedenkingen over de VVJ vragen om ons blad, onze site en onze standpunten eens grondig door te nemen. Veel van de kritiek die nu naar voren wordt geschoven, hebben wij al eerder – soms veel eerder – geformuleerd, bijvoorbeeld op de eerste Staten-generaal van de Media in 2009. De vermeende kloof tussen de analyse van politici over de media en de analyse van de VVJ is verrassend genoeg minder groot dan men vreest of hoopt. Er zijn verschillen, maar ook heel wat parallellen. Wat ons bindt is het niet aflatende pleidooi voor een kwaliteitsvolle pers in Vlaanderen. Een pers die zich niet laat verblinden door de waan van de dag en zich niet laat verleiden tot ongezonde sensatiezucht.

Marc Van de Looverbosch
Voorzitter VVJ

(Foto Eric Vidal)

TE KOOP: PERSKAARTEN EN ACCREDITATIES

Ivan Declercq

Stel: iemand biedt je een diploma of rijbewijs aan, te bestellen via internet. Dan staat je vinger wellicht snel op de 'delete'-knop. Maar hoe zit het met een aanbod tot het kopen van een internationale perskaart en/of een accreditatie als journalist bij de Europese instellingen? Hou die vinger op 'delete'.

De jongste tijd krijgen journalisten – en wellicht ook would-be journalisten – aanbiedingen van ene Greg Smith van *SPR Media Agency*, uit de UK. Hij biedt een internationale perskaart aan, met een jaarlijks lidmaatschap. Kostprijs: £ 20, plus btw. Het volstaat even naar de site van dat agentschap te fietsen om te zien dat het om een organisatie gaat die, tegen betaling van £ 4,99 per stuk of £ 29,99 per maand, bedrijfsberichten verstuurt naar "ruim 350.000 journalisten en ruim 275.000 bloggers". En hoe komt dat agentschap aan de adressen van die journalisten en bloggers? Precies! Een mes dat aan twee kanten snijdt: de bedrijven betalen om hun persberichten te verspreiden en de 'journalisten' betalen voor een fakeperskaart, die louter als bedoeling heeft *SPR Media Agency* adressen te bezorgen voor het verspreiden van bedrijfsberichten.

Een minder groot licht is ene Gery Van Exem, die zogezegd sinds 2004 'geaccepteerd journalist' is bij de Europese Commissie en het Europees Parlement. In struikelend Nederlands probeert hij via mail een zogenaamde 'Europese perskaart' te verkopen, voor € 100. Zijn vehikel daarvoor is de *zvw Euro Consult & Support* uit Wetteren. Van Exem noemt nog een zekere Willy Ysewijn, "geaccrediteerd journalist bij de Europese Commissie en het Europees Parlement", als referentie. Even checken bij Marjory van den Broeke, van het Directoraat-Generaal Communicatie van het Europees Parlement: beide

heren zijn niet geaccrediteerd en staan niet op de lijst van de Europese Commissie of de Europese Raad.

Hoe kom je dan wél aan een internationale perskaart en een accreditatie bij de Europese instellingen?

Een **internationale perskaart** wordt verstrekt door de Internationale Federatie van Journalisten (IFJ), aan journalisten die over een officiële perskaart beschikken van hun eigen land. Voor Belgische journalisten verloopt dat via de VVJ en haar Franstalige zusterorganisatie AJP. Alle informatie hierover op www.journalist.be/beroepsjournalist.

Voor een **accreditering bij de Europese instellingen** gelden bijzondere procedures. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt, naargelang u een permanente accreditatie wenst, een accreditatie voor speciale gelegenheden (ook wie een permanente accreditatie heeft, moet die aanvragen), een accreditatie voor stagiairs of voor vervangers van geaccrediteerde journalisten, of gewoon toegang tot de persruimte van de Raad of het Parlement, als bezoekend journalist zonder accreditatie (voor een interview, bijvoorbeeld).

Meer gegevens over de procedure vindt u op de website van de Europese Commissie: http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/accreditation/index_en.htm.

Journalisten die terecht willen bij de Europese instellingen, moeten bijzondere procedures volgen en schaffen zich dus beter geen fakeperskaarten aan. (Foto Gerard Roussel/PhotoNews)

Belgische journalisten onzeker over toekomst

Belgische journalisten zijn in hoge mate tevreden over hun huidige werksituatie, maar maken zich zorgen over de toekomst.

Dat blijkt uit een recente survey van het communicatiebureau *Quadrant Communications*. Van de 330 Belgische beroepsjournalisten die de enquête invulden, toont een groot aantal (91%) zich tevreden met de huidige invulling van zijn job. Ook het loon kan er voor de meesten door: 16% is zeer tevreden hiermee, zowat de helft is gewoon tevreden.

Over de toekomst daarentegen heerst veel onzekerheid. Eén op de vijf heeft wel degelijk vertrouwen in de eigen carrièremogelijkheden, maar een kwart gelooft niet te kunnen doorgroeien in zijn job en een kleine helft meent slechts carrière te zullen maken met het nodige geluk.

Die gemengde gevoelens hebben de Belgische beroepsjournalisten ook over de invloed van nieuwe computertechnologieën op hun werk. 44% ziet een positieve impact op de kwaliteit van de journalistiek (zij het voor de meesten slechts in beperkte mate), 36% ziet een negatieve weerslag. Voor zowat één op drie journalisten leiden met name de sociale media niet tot een kwaliteitsverhoging omdat ze onvoldoen-

de tijd laten om de informatie elders te checken.

Het belet niet dat het gebruik van sociale netwerksites in de lift zit. Wikipedia blijkt het meest aangewend (door 67%), daarna volgen Facebook (64%), YouTube (58%), LinkedIn (56%) en Twitter (51%).

Vrij verontrustend in de bevindingen van *Quadrant Communications* is de 'commerciële druk' die veel journalisten zeggen te ervaren. 21% geeft aan meer en meer onderrichtingen te krijgen die duidelijk door commerciële motieven zijn ingegeven, 26% spreekt van almaar meer onderrichtingen die de schijn geven daarvan. Voor zowat de helft van de Belgische journalisten neemt ook de invloed van PR op hun werk toe. Nog eens de helft hiervan, of ruim een journalist op de vijf, noemt die invloed bovendien negatief.

(PD)

Voor meer info over deze enquête: Frank De Graeve via www.quadrantcommunications.be

Mediaminister Lieten lanceert Steunpunt Media

Consortium Vlaamse universiteiten screent het nieuws

De UGent, de UA, de KUL en de VUB werken van meet af aan samen in het academisch Steunpunt Media. Dit moet de nieuwsproductie, de nieuwsinhoud en de nieuwsconsumptie wetenschappelijk opvolgen en hier de gepaste aanbevelingen uit distilleren.

Vlaams minister van Media Ingrid Lieten (sp.a) stelde het nieuwe Steunpunt Media begin mei voor aan de verzamelde mediasector. Ze trok alvast € 390.000 uit voor de financiering ervan. Voor Lieten gaat het dan ook om een uiterst belangrijk project. "Velen in de media voelen vandaag de druk van concurrentie en commercialisering, en dat scheidt risico's op het vlak van bijvoorbeeld werkomstandigheden, inhoudelijke verschraving of minder scheiding tussen redactionele en commerciële inhoud. Een gezamenlijke academische monitoring van de media kan ons scherpe inzichten opleveren over de kwaliteit, het pluralisme en de onafhankelijkheid van de media."

Met die inzichten, aldus Lieten, kan de sector eerst en vooral zelf eventuele knelpunten aanpakken. Maar zelfregulering werkt niet altijd, en dan is het aan het Steunpunt om aan te geven of en waar er overheidsingrepen wenselijk zijn.

Het Steunpunt maakt deel uit van het bredere Steunpuntenprogramma waarmee de Vlaamse overheid sinds 2001 haar beleid wetenschappelijk ondersteunt. Tevens komt het in de plaats van het Elektronisch Nieuwsarchief (ENA), dat sinds 2003 de hoofdjournaals van VRT en VTM archiveert en ontleedt.

Dat de vier Vlaamse universiteiten nauw samenwerken in het Steunpunt, belet niet dat er een werkverdeling is afgesproken. De Universiteit Gent zal zich onder leiding van

hoogleraar Stijn Joye toeleggen op onderzoek van de nieuwsproductie. Hoe wordt het nieuws door journalisten geselecteerd en vervolgens geproduceerd? In dit kader voert de UGent volgend jaar in samenwerking met de VVJ opnieuw een journalistensurvey uit. Volgend op de eerdere surveys van 2003 en 2008, moet dat toelaten langetermijnvaststellingen te doen over de journalistieke werkomgeving en arbeidsvoorwaarden.

Professor Stefan Walgrave van de Universiteit Antwerpen krijgt het luik 'nieuwsinhoud' onder zijn hoede. Waarover berichten de Vlaamse nieuwsmedia, en hoe? Concreet zal worden ingezoomd op financieel-economisch nieuws, criminaliteitsnieuws en zogenaamd 'soft nieuws'. In dit kader krijgt de KULeuven, en met name professor Baldwin Van Gorp, de specifieke opdracht na te gaan wat de mate van diversiteit is in de Vlaamse nieuwsmedia en hun nieuwsaanbod.

De VUB tot slot krijgt onder leiding van Katia Segers het media- en nieuwsgebruik als onderzoeksdomein toegewezen. Hoe gaat het publiek om met nieuwsmedia, en hoe kan de mediawijsheid van dat publiek worden bevorderd? In 2014 wordt in dit verband een brede enquête bij de Vlaamse bevolking uitgevoerd. **(PD)**

Contact: julie.desmedt@ua.ac.be - tel. 03-265.57.60 -
gsm: 0494-89.79.83

JOURNALISTEN EN BELASTINGEN: KOM NAAR DE VVJ-INFO-AVOND OP 30 MEI

Een dezer dagen valt ook bij u de 'bruine enveloppe' weer in de brievenbus. De FOD Financiën wil graag weten hoeveel u in 2011 hebt verdiend, wat u aan beroepskosten hebt uitgegeven (althans indien u niet kiest voor het beroepskostenforfait) en zo nog een en ander.

En telkens weer lijkt het in te vullen formulier ingewikkelder geworden. Komt daar sinds een paar jaar nog de onduidelijkheid bij over wat nu als (fiscaal gunstig) auteursrecht kan worden beschouwd en wat als honorarium. En wat moet u doen als een opdrachtgever geheel uw inkomen als auteursrecht heeft beschouwd en daarop roerende voorheffing heeft ingehouden?

Wie zijn belastingaangifte zelf invult, moet ervoor zorgen dat die tegen 28 juni binnen is bij de fiscus. Doe je dat via tax-on-web, dan heb je nog tot 17 juli. Wie via een boekhouder of een account werkt, krijgt nog de tijd tot eind oktober.

Om u enigszins te gidsen bij uw belastingaangifte organiseert de VVJ net als voorgaande jaren een informatieavond. Behalve het eigen VVJ-secretariaat staan ook het JAM-team en een erkende belastingconsulent, Walter Van den Brande, klaar om u tekst en uitleg te geven.

Datum: woensdag 30 mei, om 19 uur.

Plaats: de Antwerpse hoofdzetel van Belfius, Grote Steenweg 454, 2600 Berchem (parking achteraan)

De informatieavonden zijn uitsluitend voor leden van de VVJ bestemd en voor hen gratis toegankelijk. Omdat we graag weten hoeveel mensen we mogen verwachten, vragen we u uw **komst vooraf te melden** op info@journalist.be.

Vanwege de bestelde hapjes en de drankjes hebben we graag dat wie zich aanmeldt ook effectief komt.

VLAAMSE MEDIAHUIZEN MAAKTEN IN 2011 WEER VEEL WINST

Luc Vanheerentals

Alle grote Vlaamse mediabedrijven hebben hun resultaten voor 2011 bekendgemaakt. Ondanks de daling van de advertentie-inkomsten in de tweede helft van het jaar en ondanks de stijging van lonen en papierkosten, zijn de winstcijfers weer indrukwekkend.

In sommige gevallen liepen de winsten wel wat terug in vergelijking met het jaar voordien. Maar een andere belangrijke vaststelling is dat de websites van de Vlaamse mediahuizen stilaan beginnen te renderen. Hoe dan ook doen de sterke prestaties opnieuw vragen rijzen bij de herstructureringen die diverse mediabedrijven in de tweede helft van 2011 aankondigden en waarbij weer vele jobs sneuvelden. Concentra, Sanoma, Belga, Think Media, VTM, VT4 en de regionale zenders ontslaan samen vele tientallen journalisten. Zopas nog zette Roularta 8 mensen aan de deur.

De Persgroep boekte vorig jaar een omzet van 930 miljoen euro, tegenover 932 miljoen in 2010. Dat leverde een netto resultaat op van 40 miljoen; in 2012 ging het nog om 34 miljoen euro. De uitstekende cijfers in 2011 zijn vooral te danken aan de betere prestaties van de Persgroep Nederland. De Nederlandse activiteiten (waaronder *De Volkskrant* en *Het Parool*) zijn intussen goed voor 40 procent van de omzet van de Persgroep. Blijkbaar heeft Kobbegem de smaak te pakken, want op 15 mei werd VNU Media (*Intermediair*, *Vacaturebank*...) overgenomen. In de Belgische uitgeefactiviteiten werden de dalende inkomsten uit advertenties gecompenseerd door een licht groeiende lezersmarkt (*Het Laatste Nieuws* + 1.100 exemplaren, *De Morgen* - 2.000, *Joepie* + 3.250). De Persgroep bundelde begin dit jaar al haar digitale activiteiten in De Persgroep Digital.

Mediafin, een joint-venture van De Persgroep en Rossel, deed het in 2011 uitstekend. *De Tijd* groeide met 4 procent, *L'Echo* met 1,2 procent. Algemeen directeur Dirk Velghe schrijft de omzetgroei toe aan het betalend model voor het raadplegen van de nieuwssites. Het aantal digitale abonnementen voor zowel tablets als websites ging immers in stijgende lijn.

Ook **VMMa**, de joint-venture van De Persgroep en Roularta, heeft een goed jaar achter de rug, "met een omzet die sterker vooruitging dan de markt". De grootste groei kwam echter van ZBE en Vitaya, die met respectievelijk 10,4 en 5,9 procent vooruitgingen. Net als de andere mediabedrijven kijkt ook De Persgroep uit naar de impact van de komst van de nieuwe VT4 en VIJFTV dit najaar. Die zenders kwamen vorig jaar in handen van De Vijver, een consortium waarin Sanoma, Woestijnvis en Corelio belangen hebben. "Het wordt een zero-somspel", aldus Persgroepbaas Christian Van Thillo. "Wat de ene groep wint, verliest de andere."

Roularta zag zijn omzet in 2011 stijgen met 2,7 procent van 711,6 tot 731,1 miljoen euro. En dit ondanks een opmerkelijke daling van de advertentie-inkomsten in de laatste maanden van het jaar. Zonder rekening te houden met nieuwe participaties, steeg de omzet in de printed media met 1,4 procent en die in de audiovisuele media met 3,7 procent. Door de hogere papierprijs, loonindexering en grote herstructureringskosten (ter waarde van 15,6 miljoen euro) daalde de nettowinst evenwel van 31 tot 14,4 miljoen euro.

De inkomsten uit de verkoop van gedrukte uitgaven stegen met 1,2 procent. Intussen puurt Roularta hoe langer hoe meer advertentie-inkomsten uit zijn digitale media. De bezoekersaantallen (van vooral *knack.be* en *levif.be*) stegen met 50 procent en de reclame-inkomsten van de sites met 30 procent. De reclame-inkomsten van de websites zijn momenteel goed voor zowat 15 procent van de reclame-inkomsten van de magazines. Op 15 mei kondigde Roularta aan dat het stopt met het businessmagazine *Moneytalk*, wat gepaard gaat met diverse ontslagen.

Corelio heeft een uitstekend 2011 achter de rug met een omzetstijging tot 388 miljoen euro (+ 3,6 miljoen). De nettowinst liep met 3,7 miljoen euro op tot 10,7 miljoen euro. Ook Corelio zag in de tweede helft van het jaar "een vertraging van de sterk gestarte advertentiemarkt", maar kon dit opvangen door "creatief in te spelen op de vraag van adverteerders, onder meer door een gecombineerd aanbod van print en online". De 450.014 kranten die vorig jaar werden verkocht, betekenen een stijging van het marktaandeel met 0,6 procent tot 33,6 procent. *Het Nieuwsblad/De Gentenaar* verkocht 1,4 procent meer kranten en *De Standaard* zelfs 3,4 procent meer. Ook de digitale media (krantensites en *jobat.be*) bereikten meer mensen, alles samen meer dan één miljoen unieke bezoekers.

Sanoma geeft voor België traditioneel geen nettoresultaten vrij. Sanoma Media België realiseerde vorig jaar wel een even grote omzet als het jaar voordien: ongeveer 209 miljoen euro. Voor het eerst was deze omzet echter deels het resultaat van de participatie van 33,3 procent in de holding De Vijver die VT4 en VIJFTV overnam. Anders zou de omzet met 2 procent zijn gedaald. In de magazinesector zag Sanoma vorig jaar zowel de oplages als de advertentie-inkomsten dalen. Het Sanoma-marktaandeel op de lezersmarkt steeg evenwel licht tot 31,8 procent, het aandeel bij de tijdschriftenadvertenties tot 30,5 procent. Sanoma kondigde in april aan dat het zijn digitale activiteiten in ons land voortaan zelf gaat beheren. Het richtte hiertoe Sanoma Digital Belgium op.

Concentra tot slot haalde 211,1 miljoen euro omzet in 2011, wat iets meer is dan de 210,8 miljoen euro het jaar voordien. Het bedrijfsresultaat bleef op het peil van 2010 (6,5 miljoen euro), maar het netto-resultaat dook voor 7,9 miljoen euro in de rode cijfers (tegenover 3,1 miljoen euro winst in 2010). De verklaring ligt in eenmalige kosten en een herstructurering, waarbij eind vorig jaar 25 mensen de groep moesten verlaten. De verkoop van *Het Belang van Limburg* bleef nagenoeg stabiel. *Gazet van Antwerpen* liet bij de abonnees een lichte stijging optekenen, maar noteerde een daling in de losse verkoop. De nationale adverteerders lieten het enigszins afweten, maar dankzij de regionale adverteerders bleven de reclame-inkomsten toch op peil. Ondanks het 'zware weer' lukte de gratis krant *Metro* er andermaal in 5 procent meer advertentie-inkomsten binnen te halen. De digitale media zagen hun bezoekersaantal stijgen met 30 procent.

JONG GEWELD REALISEERT DOORSTART ANTWERPSE AFDELING VAN DE VVJ

Wouter Bruyns
Voorzitter VVJ Antwerpen

Met z'n tien zijn ze, in het nieuwe bestuur van de Antwerpse afdeling van VVJ. Er is vanaf nu geen sprake meer van de Afdeling Antwerpen-Limburg. Met het nieuwe geweld waait er meteen een nieuwe wind in de vereniging. VVJ Antwerpen is er voor journalisten die in de provincie Antwerpen wonen of werken.

Het nieuwe bestuur is, zoals het reglement bepaalt, verkozen door de algemene vergadering, die bijeen kwam op 25 april. Alle kandidaten die zich aanboden, raakten verkozen. Wouter Bruyns (*vtm*) en Kevin Major (*VRT*) werden aangewezen als respectievelijk voorzitter en ondervoorzitter. Thomas Vreriks (*StampMedia*) werd verkozen als secretaris en Hugo Genbrugge (actief gepensioneerde) is penningmeester. In het bestuur zetelen verder: Kristof Aerts (*Het Laatste Nieuws*), Tamara Van Hasselt (*Belga*), Dries Luyten (fotograaf), Matthias Van den Bossche (*demorgen.be*), Jo Hermie (gepensioneerde) en Ronny Meyers (gepensioneerde). Iedereen had meer dan voldoende voorkeursstemmen om de functie op te nemen.

Journalistenloket

VVJ Antwerpen is ambitieus. De vereniging maakt zich sterk dat ze dit jaar diverse activiteiten zal aanbieden. Eén van de belangrijkste projecten die op til staan, is het journalistenloket. Elke maand komt VVJ Antwerpen naar de journalisten toe. Elke keer op een andere locatie in de provincie.

Het journalistenloket is een aanspreekpunt voor journalisten die anders de weg niet vinden naar de VVJ. De plaatselijke bestuursleden maken zich sterk dat ze jonge en ervaren journalisten kunnen begeleiden en bijstaan waar het nodig is. Op alle vlakken. In het journalistenloket krijg je antwoord op vragen als: hoe zit het met mijn hernieuwing van mijn perskaart?; waar moet ik naartoe als ik net van school kom?; of erger: ik heb een juridisch probleem... Dankzij het journalistenloket maakt VVJ Antwerpen de drempel minder hoog om de VVJ aan te spreken. Maar laat er geen misverstand bestaan: VVJ Antwerpen vervangt de VVJ geenszins.

Het journalistenloket zal naast de fysieke avonden ook virtueel aanspreekbaar zijn. Met e-mail kan het via: vvjantwerpen@journalist.be. De vereniging zit zelfs al op twitter: @vvjantwerpen. Binnenkort is er webruimte beschikbaar op de website van de VVJ.

Pijlers

VVJ Antwerpen heeft nog pijlen op de boog. Volgens het strategisch plan zet de vereniging in op educatie, duiding, service, dagelijkse werking en ontspanning. De vereniging is zich ervan bewust dat de heropstart niet onmiddellijk een massa journalisten in beweging zal zetten. Het nieuwe bestuur zal ook de nodige tijd moeten

krijgen om zich te ontplooiën. Maar met goede debatten, interessante vormingsmomenten en gezellige ontspanningsmomenten, moet het lukken om op korte tijd iets te betekenen voor elke Antwerpse journalist.

Neem contact op met VVJ Antwerpen:
vvjantwerpen@journalist.be

Het nieuwe bestuur van VVJ Antwerpen toog na de AV van 25 april meteen aan het werk. (Foto's Dries Luyten)

AGENDA VVJ ANTWERPEN

- **12 juni 2012: Journalistenloket (regio Mechelen)**
Start loket 19u30. Aansluitend is er een welkomstdrink in 't Anker Aan De Dijle, Vismarkt 23 in Mechelen
- **14 juni 2012: Journalistenloket (regio Turnhout)**
Start loket 19u30. Aansluitend is er een welkomstdring in Café Sint-Pieter, Grote Markt 60 in Turnhout
- **16 november 2012: Mediakwis (regio Antwerpen)**
Meer info later beschikbaar op de website.

JONGEREN MOETEN 'MEDIAWIJZER' WORDEN

De Vlaamse ministers Pascal Smet (Onderwijs, sp.a) en Ingrid Lieten (Media, sp.a) lanceren een uitgewerkt plan om de bevolking – en vooral kinderen en jongeren dan – 'mediawijzer' te maken.

Smet en Lieten definiëren mediawijzheid als "het vermogen tot actief en creatief mediagebruik dat gericht is op maatschappelijke participatie". Volgens hen moeten mediagebruikers vooral leren omgaan met de massa informatie die tegenwoordig op hen afkomt. "De ontsluiting van informatie is nog nooit zo groot geweest als vandaag", aldus Lieten. "Maar mediawijzheid eindigt niet bij het kunnen werken met een computer of het hebben van een krant, televisie of internet. Je moet ook kunnen inschatten of informatie betrouwbaar is."

Lieten gaf vorig jaar al voor 600.000 euro subsidies aan zes projecten rond mediawijzheid voor jongeren. In de nieuwe beheersovereenkomst voor de VRT kreeg *Ketnet* de opdracht "kinderen mediawijzheid bij te brengen". Het Vlaams Parlement van zijn kant pleitte in 2008 voor een

Kenniscentrum Mediawijzheid en Mediageletterdheid, en de oprichting daarvan wordt door Smet en Lieten in het vooruitzicht gesteld.

In het onderwijs worden competenties zoals mediawijzheid, ICT, informatie- en digitale geletterdheid als eindtermen vooropgesteld. Scholen zullen tegen een verminderd tarief mediapakketten kunnen krijgen waarmee leerkrachten aan de slag kunnen. Het leesbevorderingsproject *Krant in de Klas* wordt verder gezet en krijgt een digitale variant. Er komt ook een website met betrekking tot mediawijzheid, samen met een educatieve portaalsite voor leerkrachten. Nog andere projecten zetten in op meer correcte beeldvorming over mensen in armoede of op het creëren van een veilige en verantwoorde mediaomgeving.

(LV)

Het gelijk van Bart De Wever: een pleidooi voor deskundige journalistiek

'DE MEDIA HEBBEN HET GEZEGD, DUS GELOVEN WE HET NIET'

Peter Verlinden
VRT-journalist

Docent KULeuven (Media en Internationale Conflicten)

Zowat tien jaar geleden maakte ik voor dit vakblad een bijdrage met de wat provocerende titel: *'Het Journaal heeft het gezegd, dus geloven we het niet'*. Mijn betoog was onder meer gebaseerd op het Belgisch Waardenonderzoek, waaruit jaar na jaar bleek dat het vertrouwen van het grote publiek in de journalistiek klappen kreeg. Mijn stelling was dat de journalistiek zich geen enkele fout kan veroorloven, zelfs niet de allerkleinste. En als er dan toch een menselijke vergissing binnensluip, moet die zo snel mogelijk worden rechtgezet. Want de media worden dan wel niet beoordeeld door 'het grote publiek' als een monolithisch blok, ze worden wel kritisch gevolgd door telkens verschillende segmenten kijkers, luisteraars of lezers, die elk op hun terrein specialist zijn. Omdat ze zelf bij een ongeval aanwezig waren, omdat ze persoonlijk dezelfde gemeenteraad hebben bijgewoond, omdat ze goed geïnformeerde familie zijn van de in opspraak gekomen bedrijfsleider, of omdat ze doctor in de Slavische Talen zijn en de situatie in hun regio perfect opvolgen...

Niet iedereen heeft mijn boodschap van toen goed onthaald. Sommigen voerden grote pleidooien tégen gespecialiseerde journalisten, want "wie heel veel van iets weet, maakt veel te ingewikkelde stukken die over de hoofden van de mensen heen gaan". Een (intussen vertrokken) VRT-hoofdredacteur maakte er zowaar een punt van om juist níet-kenners op pad te sturen, "want die stellen tenminste nog de vragen van de kleine man". Dat die onervaren collega's vaak volledig voorbij gingen aan de essentie van een dossier, of in de valkuilen liepen van elke beginner, werd dan maar toegedekt met het argument dat het 'toch een mooie reportage was'. Inhoudelijk misschien niet oké, maar wel 'mooi'...

De recente uithaal van Bart De Wever, scherp op de Apache-website, genuanceerder in de vele interviews achteraf, legt hoe dan ook de vinger nog eens op de wonde. Hij heeft gelijk: wij, journalisten, spelen met onze geloofwaardigheid als een kind met vuur. Mediaverhalen staan soms een beetje, soms mijlver, van het ware verhaal. Dikwijls is het mediaverhaal wel een mooier en spannender verhaal, perfect passend binnen het verkoopproduct dat het nieuws meer dan ooit geworden is. Maar het is gewoon niet 'juist' meer: de exacte waarheid moet wijken voor het 'format'. En telkens opnieuw verliezen we allen samen weer wat van onze geloofwaardigheid.

Nog kwalijker wordt het als een redactie wetens en willens de uitgeholde mythe van de alwetende journalist in stand houdt of zelfs creëert. Dat is pas spelen met vuur. Uit tientallen jaren academisch onderzoek naar de verslaggeving van internationale conflicten – ik beperkt me even hiertoe omdat ik dit domein goed ken – blijkt ten overvloede dat de individuele journalist daarin allerm minst een doorslaggevende rol speelt. Als bij de val van de Libische hoofdstad

Tripoli een VRT-ploeg erin slaagt om in het vroegere hoofdkwartier van de gevallen leider Khadafi door te dringen en daar een aardige reportage te draaien, dan is dat níet in eerste instantie de verdienste van de betrokken journalist (ikzelf, in dit geval). Het enige wat je dan als journalist doet, is gebruik maken van de kans die de nieuwe machthebbers je geven om ergens te komen waar je vroeger niet geraakte. Precies zoals de goede journalist doet met een hem toegestopt 'geheim' document. Wij, journalisten, weten allemaal dat exclusieve documenten doorgaans alleen maar op een redactietafel belanden omdat de ene of de andere betrokken partij er belang bij heeft dat eruit geciteerd wordt. Net zoals een 'exclusief interview' er alleen maar komt omdat de betrokken geïnterviewde dat zo beslist heeft en niet de journalist. En de journalisten, die draaien eenvoudigweg in dat radarwerk mee.

Die ontluisterende vaststelling, in de academische wereld al tientallen jaren oud, zou moeten aanzetten tot bescheidenheid. En liefst ook enig verweer. Zich als journalist wapenen tegen die 'manipulatie' door derden kan, maar dan alleen als de journalist zijn materie op z'n minst even goed kent als de betrokken partijen. Dat veronderstelt, inderdaad, verregaande specialisering. De werkelijkheid leert dat precies het omgekeerde gebeurt. In het belang van de snelheid en de journalistieke rentabiliteit (aantal geproduceerde televisie- of radioseconden of krantentekens per dag) verschaalt op vele plaatsen de kennis van de materie.

Op de koop toe schrijft de moderne marketing blijkbaar voor om de mythe van de alwetende journalist in stand te houden. Dat gebeurt bijvoorbeeld via een 'verslaggever ter plaatse', die zijn informatie nochtans níet uit eerste hand ter plaatse heeft vergaard, maar ze gewoon ingefluisterd kreeg vanuit Brussel. Die 'ik-journalist' neemt als een alwetende de kijker bij het handje en etaleert zich als 'de kenner' terwijl het ook voor hem of haar maar de eerste kennismaking met de regio is.

Het enige verweer dat ons, journalisten, rest is deskundigheid en bescheidenheid. We zullen ons publiek enkel maar terugwinnen als we ons elk toeleggen op het stukje vakgebied dat we beheersen en waarover we met een gerust geweten en zonder natte vinger uitspraken kunnen doen. Dat vergt tijd en ruimte: tijd om te specialiseren, ruimte om complexe verhalen zo exact mogelijk te brengen. Soms vergt het ook een herorganisatie van een redactie.

En o ja, een gespecialiseerde journalist die niet (meer) in staat is om de vragen te stellen die het grote publiek stelt en het verhaal in een verstaanbare taal te brengen, dat is geen slechte specialist. Dat is gewoon een slechte journalist. Even slecht als de onwetende journalist die de rol speelt van deskundige.

Goedele DEVROY (VRT): 'IEDEREEN MAG MENINGEN UITEN, ALLEEN WIJ NIET'

Jan Backx

"Vliegende reporters moeten op alles voorbereid zijn", zegt VRT-Wetstraatredactrice Goedele Devroy. In één adem somt ze allerlei nuttige spullen op die de confrontatie met de vijandige buitenwereld draaglijker kunnen maken: dikke trui, regenjas, stevige laarzen en... zonnecrème. "Ik was nog maar net begonnen bij het televisiejournaal, toen er op een snikhete zondag in juni 1995 een tankstation met wegrestaurant ontplofte in Eynatten. Ik daarheen, in het zog van ervaren collega Ivan Ollevier. Het was vreselijk, zestien doden. Urenlang stonden we in de vlakke zon, en zwaar verbrand keerden we terug naar de Reyerslaan. Sindsdien hoort ook zonnecrème tot mijn basisuitrusting."

Goedele komt uit een groot gezin en groeide op in Leuven. "Papa werkte bij de Generale Bank en moeder had thuis de handen vol. Het was mijn eigen idee om Germaanse te gaan studeren. Thuis lazen we *De Standaard*. Als jong meisje droomde ik wel eens van iets journalistieks: schrijven over cultuur of internationale politiek..."

In 1989 behaalde ze aan de unief van haar geboortestad haar diploma. Haar eindverhandeling was de vrucht van een sociolinguïstiek onderzoek, dat onder meer had uitgewezen dat mannen hun gesprekspartner vaker onderbreken dan vrouwen. De stelling wordt tijdens ons gesprek tot wanhoop van Goedele maar al te vaak bevestigd: "Jan, als je me zo blijft onderbreken, kan ik me echt niet concentreren..." Alhoewel ze had gezworen nooit les te zullen geven, bleef Goedele aan de unief 'plakken' als assistent. "Na drie jaar had ik het wel bekeken. Dat bestaan was me te theoretisch en wereldvreemd. Ik snakke naar meer actie en menselijke interactie. Een stemproef afleggen bij de VRT leek me een leuk idee. En ik was meteen geslaagd."

Zo werd ze nieuwslezeres bij Studio Brussel, vooral 's avonds en tijdens de weekends. "Een paar jaar combineerde ik dat met mijn werk aan de unief, en toen werd het tijd voor een deftige job. In 1995 slaagde ik voor het VRT-journalistenexamen en mocht ik aan de slag bij het tv-Journaal. Een opleiding was er vrijwel niet. Begin maar, was de boodschap. Gelukkig waren er goede collega's zoals Rudi Vranckx, die me tussen de soep en de patatten leerde hoe je een tv-verslag maakt."

"De eerste jaren deed ik als algemeen verslaggever alle mogelijke onderwerpen. Tot in 1997 de buitenlandredactie moest worden versterkt. Ik kreeg Groot-Brittannië en Nederland toegewezen. Zo stond ik op de eerste rij bij de verkiezing van Tony Blair en bij de rouw voor Lady Di. Met een beurs van het prins Filipfonds bracht ik in 2002 ook een paar maanden door op de politieke redactie van de NOS in Den Haag. Net toen Pim Fortuyn werd vermoord. Daar kreeg ik de smaak van de langdurige politieke crises te pakken."

Deze rubriek koestert grote sympathie voor de 'werkers' onder ons, die op straat en op de meest onmogelijke uren hun journalistieke ambacht beoefenen. Goedele Devroy behoort ontgensprekelijk tot die categorie. Toch beklagt ze zich haar soms lastige werk geenszins. "Ik heb ik 2004 zelf mijn overplaatsing naar de Wetstraat gevraagd", zegt ze. "Politiek is toch veruit het interessantste wat je kunt verslaan. Daar is het dat beslissingen worden genomen en de maatschappij wordt georganiseerd. Ik hoor het dikwijls: *Ocharme maske, wat hebt gij een zware job*, maar zelf vind ik het nogal meevallen. Over het algemeen gaan de politici ook zeer correct om met de pers. En nee, ik ben niet jaloers op de krantencollega's, die niet door weer en wind moet. Da's een andere taak binnen de journalistiek."

Frustreert het haar toch niet dat ze lang niet alles kwijt kan in de journaals? "Niet echt. Bij de VRT is politiek nieuws nog altijd een van de prioriteiten. Dus als je nieuws hebt, dan krijg je meestal ook wel de ruimte om het te vertellen en er duiding bij te geven. Persoonlijke meningen mogen we uiteraard niet verkondigen. Soms is dat misschien wel frustrerend, je kunt er niet zoals de krantencollega's af en toe *een goei lap op geven*. Maar goed, dat is de job. Als je daar niet mee kan leven, kan je altijd nog naar een krant of zelf in de politiek."

Goedele Devroy: 'Over het algemeen gaan politici zeer correct om met de pers.' (Foto Benoit Doppagne/Belga)

En dan is er nog het thuisfront. Goedele is mama van een zwaar mentaal gehandicapte zoon, Quinten (13). Een jongen die heel veel zorg nodig heeft. Combineer het maar met een hectische job.

"Het lukt als je het goed organiseert", zegt ze. "Quinten heeft een persoonlijk assistentiebudget. Hij is een van de bijna tweeduizend mensen

in Vlaanderen die dat hebben, terwijl er vijftienduizend op de wachtlijst staan. We hebben dus geluk. Ik heb twee assistenten in dienst die Quinten enkele uren kunnen opvangen na het dagcentrum. Hoe het later verder moet, is een open vraag. Instellingen hebben geen plaats voor de opvang van volwassen gehandicapten. De wachtlijsten worden er elk jaar langer. Je hoort nu van ouders van volwassen gehandicapte kinderen dat ze hun job moeten opzeggen omdat ze geen enkele opvang vinden. Als toekomstperspectief is dat niet bepaald bemoedigend."

Er schuilt een sterke tante achter de leverancierster van Wetstraat-nieuws. Hoe blaast zo iemand stoom af, wil ik nog weten. "Ik fiets en jog graag", is het antwoord. "En acht jaar geleden kreeg ik via een vriendin de smaak van yoga te pakken. Daar wordt in Vlaanderen vaak nog wat lacherig over gedaan. Jammer. In Nederland is het erg hip. In elke stad vind je daar tientallen yogastudio's. Het houdt je lichaam lenig en het brengt je geest tot rust. Ik zou het niet meer kunnen missen."

Naar aanleiding van de berichtgeving over het tragische busongeval in het Zwitserse Sierre in maart jl., en de kritiek die hierop werd geformuleerd, vroeg de VVJ de Raad voor de Journalistiek om meer duidelijkheid over de mogelijkheden voor redacties om informatie te gebruiken die op sociale media te vinden zijn. Deze richtlijn is het resultaat.

Richtlijn over het gebruik van informatie en beeldmateriaal van persoonlijke websites en sociale netwerksites

Het internet, meer bepaald persoonlijke websites en blogs, internetfora en sociale netwerksites, maakt het mogelijk dat persoonlijke gegevens, meningen en afbeeldingen worden gedeeld met een groot publiek.

Persoonlijke websites en sociale netwerksites kunnen voor de media een bron van informatie zijn. Het feit dat iemand persoonlijke gegevens, informatie of beeldmateriaal op het internet of op een sociale netwerksite plaatst, zelfs als het om publiek toegankelijke pagina's gaat, betekent evenwel niet automatisch dat dit materiaal zonder meer mag worden overgenomen in andere media.

Om dit materiaal toch te kunnen gebruiken, moeten een aantal afwegingen worden gemaakt.

1. Context van de informatie

1. De journalist houdt rekening met de aard en de doelstelling van de site, zelfs wanneer het gaat om publiek toegankelijke pagina's. Een site die zich vooral richt tot een specifieke groep of omgeving wordt anders behandeld dan een site of informatie die duidelijk bedoeld is voor het algemene publiek.
2. Wanneer de betrokkene zelf de toegang tot de informatie heeft beperkt, is gebruik in principe niet geoorloofd. De journalist moet aantonen dat er sprake is van een gewichtig maatschappelijk belang om het eventuele gebruik toch te rechtvaardigen.
3. Er is bijzondere terughoudendheid vereist wanneer informatie of beeldmateriaal wordt gebruikt dat in een totaal andere context of met een totaal andere bedoeling op het net werd geplaatst dan die van de nieuwsfeiten waarover bericht wordt. Verspreiding in de ene context betekent niet dat de informatie of het beeldmateriaal zomaar in een andere context mag worden gebruikt.

2. Maatschappelijk belang

4. De aantasting van het privéleven mag niet verder gaan dan noodzakelijk in het maatschappelijk belang van de berichtgeving. Het maatschappelijk belang moet van die aard zijn dat het recht op informatie het recht op privacy overstijgt.
5. Het gebruik zonder toestemming van herkenbaar beeldmateriaal kan enkel verantwoord worden in het licht van het maatschappelijk belang van de berichtgeving. De journalist moet dit maatschappelijk belang kunnen aantonen.
6. Hoewel ook bekende of publieke figuren recht hebben op respect voor hun privéleven, moeten zij meer dan anderen aanvaarden dat bepaalde privégegevens die door hen op het internet zijn geplaatst en die voor het publiek toegankelijk zijn, openbaar worden gemaakt in het kader van verslaggeving. Ook hier mag de aantasting van het privéleven evenwel niet verder gaan dan noodzakelijk in het maatschappelijk belang van de berichtgeving.

3. Personen in een maatschappelijk kwetsbare positie

7. Bijzondere terughoudendheid is vereist bij het bekend maken van gegevens of afbeeldingen die de identificatie mogelijk maken van mensen in een maatschappelijk kwetsbare positie, zoals minderjarigen, slachtoffers van criminaliteit, rampen en ongevallen, en hun familie.
8. Over zwaar gewonde en overleden slachtoffers die geen publieke figuren zijn, worden geen persoonlijke details vrijgegeven zolang er geen zekerheid is dat de directe naasten werden ingelicht.
9. Bij slachtoffers die geen publieke figuren zijn, vergewist de journalist zich ervan dat hij informatie en beeldmateriaal, afkomstig van persoonlijke websites en sociale netwerksites, kan overnemen. Wanneer blijkt dat nabestaanden of slachtoffers zelf zich verzetten tegen de openbaarmaking, leeft de journalist dit verbod na.

4. Behandeling van de informatie

10. De journalist checkt de waarachtigheid van de informatie of de beelden. Hij gaat na of de informatie door de betrokkene zelf op het net werd geplaatst, dan wel door anderen zonder toestemming. In het laatste geval kan de informatie enkel gebracht worden indien er een gewichtig maatschappelijk belang mee gemoeid is.
11. Bij de selectie en de publicatie van de informatie, in het bijzonder van beelden, draagt de journalist er zorg voor dat deze aangepast is aan de omstandigheden van de berichtgeving. De journalist vermijdt overdrijving bij het vrijgeven van beelden en/of details, ook wanneer de feiten de publieke opinie sterk beroeren.

Brussel, 12 april 2012

Beslissing over de klacht van de heer Fernand Keuleneer tegen *De Standaard*

Met een brief van 23 januari 2012 dient advocaat Fernand Keuleneer klacht in tegen *De Standaard*. Aanleiding is een anonieme lezersbrief in *De Standaard* van 20 januari 2012. Op 9 februari 2012 heeft Bart Sturtewagen, hoofdredacteur van *De Standaard* geantwoord op de klacht. Klager repliceerde hierop met een brief op 20 februari 2012. Er volgde een nieuwe reactie van Sturtewagen op 28 februari 2012 met een repliek van klager op 2 maart 2012.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek is op 4 april 2012 bijeengekomen. Beide partijen hebben afgezien van een hoorzitting.

DE FEITEN

Op 17 januari 2012 publiceert *De Standaard* een kort telefonisch interview met Keuleneer naar aanleiding van een reeks nieuwe huiszoeken in de zogenaamde 'Operatie Kelk'. Keuleneer is advocaat van de Belgische bisschoppen in het gerechtelijk onderzoek naar pedofilie door geestelijken. Drie dagen later, op 20 januari, verschijnt een anonieme lezersbrief in de rubriek 'Brief van de Dag' waarin gereageerd wordt op de uitspraken van Keuleneer.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager voert aan dat deze lezersbrief een persoonlijke aanval tegen hem bevat. Dat een dergelijke brief anoniem wordt gepubliceerd, en bovendien werd geselecteerd als 'brief van de dag', is volgens hem een inbreuk op de journalistieke deontologie. Hij verwijst daarbij naar de Richtlijn bij artikel 14 van de Code, volgens dewelke anonieme bijdragen slechts uitzonderlijk gepubliceerd kunnen worden. Wie deelneemt aan een publiek debat, hoort dat met open vizier te doen. *De Standaard* had de anonieme brief moeten weigeren ofwel de toestemming van de auteur moeten verkrijgen om zijn naam te publiceren.

Volgens de hoofdredacteur van de krant was publicatie zonder naamvermelding wel verantwoord.

- De briefschrijver is een slachtoffer van pedofilie en had uitdrukkelijk de anonimiteit gevraagd. Als een slachtoffer van pedofilie anonimiteit eist, moet daaraan gevolg worden gegeven. Het openbaren van de identiteit van slachtoffers van seksuele misdrijven is trouwens strafbaar.
- Gelet op een aantal cynische uitspraken in het interview, waarmee het onderzoek naar pedofilie door geestelijken wordt gebagatelliseerd, wat kwetsend is voor elk slachtoffer, meent de krant dat deze reactie een noodzakelijke aanvulling vormt op het interview waardoor recht wordt gedaan aan dit slachtoffer en alle anderen in zijn situatie.
- Het opzet noch de toon van de lezersbrief is een persoonlijke aanval. Het slachtoffer repliceert alleen op uitlatingen van klager.

In zijn repliek betwist klager ten eerste dat zijn opmerkingen in het interview cynisch waren bedoeld. Enerzijds gaf hij als advocaat van de bisschoppen een juridische appreciatie van de huiszoeken om zaken te onderzoeken die reeds met zekerheid zijn verjaard. Anderzijds gebruikte hij gewone zegswijzen en betwist hij formeel dat die kwetsend waren bedoeld.

Ten tweede blijft hij erbij dat de lezersbrief wel degelijk een persoonlijke aanval is en dat deze niet anoniem mocht worden gepubliceerd. De lezersbrief is louter een opiniërende bijdrage en bevat geen nieuwselementen. De anonimiteit van de auteur kan dus niet worden verdedigd in het kader van de bescherming van vertrouwelijke informatiebronnen. De auteur van een opiniebijdrage geniet een veel grotere vrijheid om grievende of zelfs onjuiste kritiek te leveren. Tegenover een dergelijke vrijheid staat noodzakelijk dat de auteur bereid hoort te zijn de eigen naam en reputatie in de weegschaal te leggen.

Ten slotte voert klager aan dat de bewering van briefschrijver dat hij slachtoffer van seksueel misbruik is geweest, evenmin verantwoordt dat de brief anoniem is gepubliceerd. Wanneer een vermeend slachtoffer zelf de publieke ruimte opzoekt, met de uitdrukkelijke bedoeling iemand aan te vallen, gaat het niet op anoniem te willen blijven. Een slachtoffer is immers niet verplicht opiniebijdragen te schrijven, maar kiest daar zelf voor.

BESLISSING

De Raad voor de Journalistiek herinnert aan de Richtlijn bij artikel 14 van de Code:

- opiniebijdragen verschijnen onder de eerste verantwoordelijkheid van de auteurs, maar het medium dat de bijdragen publiceert is op beroepsethisch vlak mee verantwoordelijk;
- anonieme bijdragen kunnen slechts uitzonderlijk anoniem gepubliceerd worden, en de redactie moet alleszins over de identiteitsgegevens van de inzender beschikken.

De Standaard heeft aannemelijk gemaakt dat aan die laatste voorwaarde is voldaan.

Gelet op de specifieke context, met name een slachtoffer van seksueel misbruik dat zich nooit heeft bekendgemaakt, kan de Raad begrijpen dat de briefschrijver de anonimiteit wenste te bewaren en dat de krant die anonimiteit ook wenste te respecteren.

De Raad voor de Journalistiek is daarom van oordeel: de klacht is ongegrond.

Brussel, 10 mei 2012

Beslissing over de klacht van de heer Miguel Dheedene en mevrouw Tanja Dexters tegen de journalisten Serge Vanhellemont, Jo Smeets en Frederik Velghe, en hoofdredacteur Ilse Beyers van *Dag Allemaal*

Met een brief van 4 augustus 2011 dient advocaat Alex Trappeniers in naam van de heer Dheedene en mevrouw Dexters klacht in tegen drie journalisten en de hoofdredacteur van *Dag Allemaal*. Aanleiding is een coververhaal in *Dag Allemaal* van 5 juli 2011 over de vermeende relatieproblemen van klagers. Namens *Dag Allemaal* reageert advocaat Geert Glas op 8 november schriftelijk op de klacht. Hierop volgt op 29 december 2011 een repliek van advocaat Trappeniers. De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 20 april 2012. Beide partijen werden hierop vertegenwoordigd door hun advocaat.

DE FEITEN

Op 5 juli 2011 publiceert *Dag Allemaal* een uitgebreid artikel over de vermeende relatieproblemen van klagers en de slipperies van klager onder de titel 'Tanja Dexters wordt al maandenlang bedrogen door haar vriend'. Het artikel wordt op de cover aangekondigd met enkele foto's van Dexters en Dheedene en met volgende titels: *Tanja Dexters Schaamteloos Bedrogen door haar Miguel - Hoe, wanneer en met wie. De smoezen en wilde overnachtingen. Het tracking-device en het kleding-incident. Onze getuige was er zelf bij. 'Ik vertel dit omdat ik me bedreigd voel'*.

Het artikel is grotendeels gebaseerd op de getuigenis van B.V.R. die met naam en foto in het blad wordt vermeld. B.V.R. beweert gezien en gehoord te hebben dat een vriendin met wie ze drie maanden heeft samengewoond, een relatie had met klager. Ze illustreert haar verhaal met tal van pikante details. Ze zou zich naar eigen zeggen bedreigd gevoeld hebben door klager en daarom met haar verhaal naar *Dag Allemaal* zijn gestapt. Een maand eerder, op 24 mei 2011, had *Dag Allemaal* al een artikel gepubliceerd waarin anonieme getuigen werden opgevoerd die beweren dat klager een buitenechtelijke relatie heeft. Hierover ondervraagd ontkende de vermeende minnares R. dat formeel. Klager zelf weigerde toen commentaar te geven.

Daags na de publicatie van het nieuwe artikel in *Dag Allemaal* kwam de getuige B.V.R. om het leven bij een verkeersongeval in Nederland. Dat zorgde voor een grote mediabelangstelling, waarbij verschillende kranten en online magazines een verband legden met de bedreigingen waarvan sprake in het interview.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Volgens klagers schenden het artikel en de coverpagina meerdere journalistieke regels.

1. Betalen voor informatie

Het artikel is hoofdzakelijk gebaseerd op de getuigenis van B.V.R., die met naam en foto in het artikel voorkomt. Zij ontving daarvoor een vergoeding van 2.000 €. Over die betaling en over het precieze bedrag is zeker onderhandeld en dit bedrag was een afkoopsom om de informatie te krijgen. Klagers betwisten dat B.V.R. deze getuigenis heeft afgelegd omdat ze zich bedreigd voelde, zoals *Dag Allemaal* schreef. Integendeel zelfs, volgens een artikel in *Het Laatste Nieuws* van 7 juli 2011 zou B.V.R. zelfs van plan geweest zijn om haar getuigenis in te trekken.

Volgens klagers is dit een schending van artikel 15 en 16 van de Code.

2. Wederhoor

De journalisten van *Dag Allemaal* hebben de klagers gecontacteerd. Het contacteren alleen is niet voldoende en is zeker geen vrijgeleide in het perspectief van de verregaande inbreuk die men wilde plegen. De journalisten hebben klagers niet verteld waarover het ging of de draagwijdte van het artikel geminimaliseerd en ze hebben klagers duidelijk misleid over het belang en de mogelijke impact ervan.

3. Respect voor het privéleven

Het privéleven van een publieke persoon – en klager is dat al veel minder dan klaagster – is geen publiek bezit. Iedere persoon, zelfs de publieke persoon, heeft het recht te bepalen welk deel van zijn of haar privéleven hij of zij publiek wenst te maken. Die keuze ligt niet bij de journalist. Ook al hebben klagers zelf de openbaarheid opgezocht en bepaalde feiten van hun privéleven naar buiten gebracht, de berichtgeving over hun relatieproblemen ligt niet in dezelfde sfeer van het privéleven die zij met het publiek willen delen. Er bestond geen enkele noodzaak of maatschappelijke relevantie om te berichten over de intieme details van het privéleven.

Het publiceren van informatie over de al dan niet vermoede intimiteit tussen instemmende volwassenen en hun intieme gevoelens, ongeacht of dit waar is of niet, zonder dat de betrokkenen zelf de media hierover inlichten of aansporen te berichten, is een gevaarlijke, onwettelijke en minstens onbetaamelijke manier van journalistiek.

De bewering van *Dag Allemaal* dat ze hun relatieproblemen zelf in de openbaarheid hebben gebracht, is onjuist. Integendeel: naar aanleiding van een eerder artikel in *Dag Allemaal* waarin de jacht op klager werd geopend met anonieme insinuaties en verdachtmakingen, hebben klagers laten weten niet te willen ingaan op die verdachtmakingen en het intieme deel van hun relatie. De beproefde techniek om in de media een publieke aanwijzing te geven en een schot te lossen om te zien wat er gebeurt, in de hoop dat betrokkenen achteraf hun verhaal doen en alsnog de berichten legitimeren, is al even gevaarlijk en zeker in strijd met de journalistieke beroepsethiek.

Het dodelijke ongeval van de getuige, en de weerklank die dit heeft gekregen in de pers, waarbij een verband werd gelegd met de in het interview geuite bedreigingen, heeft de zaak nog erger gemaakt. Klager werd zelfs als mogelijke betrokkene bij het ongeval opgevoerd, en ontving stapels haatmail.

4. Kwetsende montage van coverfoto's

De manier waarop de foto's op de voorpagina werden afgedrukt, met een ongelukkige klaagster en een lachende klager, plus de foto van hun dochter in het blad, zijn kwetsend van aard en trekken ook de aandacht van niet-lezers op de beschuldigingen.

Dit vormt dan ook een inbreuk op artikel 3 (de journalist draait geen beelden) en 15 (de journalist gebruikt loyale methoden om foto's te verwerken) van de Code.

In zijn schriftelijke repliek en op de hoorzitting heeft de advocaat van de journalisten van *Dag Allemaal* op al deze punten gereageerd.

1. Betaling informant

Er is effectief een betaling gebeurd, maar er zijn geen aanwijzingen dat er is 'gemarchandeerd'. Met die betaling wilde *Dag Allemaal* zich verzekeren van de exclusiviteit van het verhaal. Dit past in de concurrentiestrijd tussen de verschillende bladen. Er waren al eerder artikelen verschenen over de relatieproblemen van klagers, die steevast ontkend werden, waardoor dit een zeer relevante getuigenis was.

2. Wederhoor

De journalisten van *Dag Allemaal* hebben beide klagers herhaaldelijk gecontacteerd via telefoon, SMS, mails en hen zelfs persoonlijk aangesproken op een première waarop zij aanwezig waren. *Dag Allemaal* heeft ook gewacht met publicatie van het artikel tot klagerster terug was uit Maleisië waar ze deelnam aan *Expeditie Robinson*, zodat ze de kans had om te reageren. Uit de mails blijkt dat klagers wel degelijk op de hoogte waren van het onderwerp van het artikel. Klagers weigerden echter elke reactie. *Dag Allemaal* heeft bovendien twee collega's van klagerster gecontacteerd en hen uitgebreid de kans gegeven om te reageren.

Dag Allemaal heeft de richtlijnen in verband met wederhoor dan ook naar de geest en de letter gerespecteerd.

3. Privéleven

Klagers zijn bij uitstek een BV-koppel dat meermaals samen de media heeft opgezocht naar aanleiding van gebeurtenissen in hun privéleven, zoals de zwangerschap van klagerster, de geboorte en het doopfeest van hun dochter en het prille ouderschap. Wanneer men met zijn privéleven te koop loopt, moet men aanvaarden dat ook minder aangename aspecten van dat privéleven door de media worden belicht. Het is geen doosje dat men naar believen zelf kan openen of sluiten.

Klagers traden trouwens zelf in de openbaarheid met hun relatieproblemen. In een interview met het weekblad *Story*, verschenen op 21 juni 2011, dus voor het betwiste artikel in *Dag Allemaal*, onder de titel 'We hebben een moeilijk jaar achter de rug', hebben klagers uitgebreid commentaar gegeven op hun relatie en hun problemen. Ze hadden kunnen weigeren om op die vragen te antwoorden indien ze die problemen uit de media wilden houden. Maar in plaats daarvan kozen ze ervoor om die problemen in het lang en het breed te bespreken. Het artikel in *Dag Allemaal* is in feite een reactie op de ontkenningen in dat interview, omdat *Dag Allemaal* over heel andere informatie beschikte.

Wat de dood van de getuige betreft, gaat het om een toevallige samenloop van omstandigheden. *Dag Allemaal* heeft klager nooit beschuldigd van enige betrokkenheid.

4. Coverfoto's

De foto's die ter illustratie bij het artikel zijn gevoegd zijn foto's die door *Dag Allemaal*-fotografen werden gemaakt met toestemming van klagers, en die eerder werden gepubliceerd zonder dat klagers daarover een probleem hebben gemaakt. Zich thans verzetten tegen de publicatie van deze beelden getuigt van een erg opportunistische houding in de omgang met de media.

BESLISSING

Het dodelijke ongeval van getuige B.V.R. is een tragische samenloop van omstandigheden. *Dag Allemaal* kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor de berichtgeving in andere media en de commotie die hierdoor is ontstaan.

1. Betalen voor informatie

Dat de getuige een vergoeding heeft ontvangen staat vast en wordt door *Dag Allemaal* niet betwist. Artikel 16 van de Code stelt dat voor informatie niet wordt betaald. Voor het exclu-

sief gebruik van beeldmateriaal of interviews kan echter wel worden betaald, op voorwaarde dat dit de vrije nieuwsgaring niet in het gedrang brengt.

Dag Allemaal voert aan dat de betaling gebeurde om de exclusiviteit te garanderen. Tussen het ogenblik dat het interview met de getuige werd afgenomen (7 juni) en de publicatie van het artikel (5 juli) verliep bijna een maand. De vergoeding werd pas na publicatie van het artikel uitbetaald. Dit betekent dat de getuige tijdens die hele periode in feite een zwijgplicht werd opgelegd. De Raad is van mening dat hierdoor de vrije nieuwsgaring in het gedrang is gebracht, en dat artikel 16 van de Code is geschonden.

2. Wederwoord

Dag Allemaal heeft herhaalde pogingen gedaan om klagers te contacteren. Klagers hebben geweigerd om te reageren, zoals in het artikel ook vermeld wordt. De Raad meent op basis van onder meer de mails die door *Dag Allemaal* werden verstuurd, dat klagers wel degelijk wisten waarover het artikel zou handelen. De Raad is dan ook van oordeel dat artikel 20 van de Code niet is geschonden.

3. Respect voor het privéleven

Klagers zijn bekende figuren in de Vlaamse entertainmentwereld die de media op diverse momenten een brede inkt in hun privéleven hebben gegund. In die omstandigheden moeten ze aanvaarden dat diezelfde media ongevraagd ook over minder aangename aspecten van dat privéleven berichten.

De informatie waarover *Dag Allemaal* beschikte, moet wel voldoende waarheidsgetrouw zijn om klagers te kunnen beschuldigen van leugens en om intieme details uit hun privéleven vrij te geven.

Klagers hebben, ook tegenover de journalisten van *Dag Allemaal*, hun relatieproblemen en de eventuele slippertjes van klager systematisch ontkend. Ook de vermeende minnares van klager heeft die relatie formeel ontkend. Bovendien ontkennen collega's van klagers die door *Dag Allemaal* werden gecontacteerd, de relatieproblemen.

De informatie waarop *Dag Allemaal* zich baseert om het tegendeel te beweren en om de vermeende relatie van klager in detail te beschrijven, is afkomstig van één getuige die, zo blijkt uit haar eigen verklaringen, boos was op de vermeende minnares van klager. Dit doet op zijn minst vragen rijzen bij de motieven van de getuige en de waarachtigheid van de informatie. *Dag Allemaal* beweert nog drie andere anonieme getuigen te hebben, maar over hun hoedanigheid of de inhoud van hun getuigenis, is nauwelijks iets terug te vinden in het artikel. De Raad meent dan ook dat *Dag Allemaal* de waarachtigheid van de informatie waarop het weekblad zich heeft gebaseerd om de klagers te beschuldigen van leugens, en om intieme details over hun privéleven bekend te maken en hun reputatie op het spel te zetten, onvoldoende heeft gecheckt, zoals vereist door artikel 2 en artikel 25 van de Code.

4. Coverfoto's

De keuze van de foto's op de coverpagina en de manier waarop ze naast elkaar zijn geplaatst, zijn weliswaar suggestief, maar de foto's zijn niet bewerkt of gemanipuleerd en zijn niet van die aard dat ze de werkelijkheid verdraaien waardoor het publiek wordt misleid. De Raad meent dan ook dat dit geen schending van de Code uitmaakt.

De Raad voor de Journalistiek is daarom van oordeel: de klacht is gegrond wat het eerste en derde onderdeel ervan betreft.

Brussel, 10 mei 2012

Moraalfilosoof Etienne Vermeersch: 'Waarom staat er zo weinig over de overbevolking in de pers?'

Monica Moritz

Tot nader order is Etienne Vermeersch de meest mediagenieke filosoof en ethicus van Vlaanderen. Deze maand wordt de professor 78. Zijn leven en denken staan in dienst van een queeste naar De Waarheid, waarbij hij zich door niemand de mond laat snoeren. Ook niet door de pers, die hij daarentegen intensief gebruikt om zijn bevindingen wereldkundig te maken.

De Journalist: Is het de taak van een hedendaagse filosoof om als opiniemaker op te treden?

Professor Vermeersch: "Volgens mij wel. Filosofen zijn bij uitstek figuren die geen specifieke discipline hebben en zich open stellen voor brede vragen. Als iemand vraagt: *bestaat God?*, kan een fysicus zeggen: *vraag dat aan de pastoor, dat is zijn vakgebied*. Maar ook de pastoor zit opgesloten in zijn vakgebied. Je hebt dus een filosoof nodig om vanuit een brede visie, met zuiver redeneervermogen en op wetenschappelijke basis na te denken over dergelijke vragen. Ik zie het daarbij ook als taak om mijn bevindingen via de pers te verspreiden. Niet dat ik op het jubileumfeest van *tante nonneke* ga zeggen: *God bestaat niet*. Daar past dat natuurlijk niet."

Dat impliceert dan wel een permanente en brede studie van mens en maatschappij?

"Je hebt mensen die tateren zonder onderliggende kennis en daardoor weinig steekhoudende praat verkopen. Wel, ik niet. Ik vertrek vanuit een solide basis in mijn achterhoofd, die ik verder kan uitbouwen. Daarom probeer ik zoveel mogelijk kennis te vergaren. Zo weet ik tenminste waarover het gaat als ze mij over iets vragen stellen of als ik uit eigen beweging iets schrijf. Kijk (*wijst naar lijvige boekdelen op de grond onder de koffietafel*), dat zijn boeken die ik pas gekocht heb. *The Oxford Handbook of Hypnosis* bijvoorbeeld. Ik lees dat onder meer omdat men mensen onder hypnose een portret heeft laten maken van de leden van de bende van Nijvel. Dat is volkomen flauwekul! Maar vooraleer je dat kunt zeggen, moet je natuurlijk wel weten waarover het gaat."

Zijn er vragen die ze u nog nooit hebben gesteld?

"Ze hebben mij al zoveel vragen gesteld dat ik er geen kan bedenken die ze niet hebben gesteld. Behalve over de pers dan, dit is de allereerste keer (*schenkt een kopje koffie in*). Als je het over de pers hebt, moet je beginnen bij de drukpers in het algemeen en de ontzaglijke invloed ervan op de ontwikkeling van onze westerse beschaving. Informatie drukken werd in het Westen vrij snel een commercieel en kapitalistisch gebeuren en was geen monopolie van kerk of staat. Het waren bedrijven die boeken en bladen drukten en daardoor bleef de censuur beperkt. Die commerciële verspreiding van kennis vergde grote oplagen, wat bijdroeg tot de vorming van geünificeerde talen, en dat stimuleerde verder het natiebeprijp. De hele Belgische intelligentsia en ook de *petite bourgeoisie* lazen in de 19de eeuw Frans. Daardoor was er in België een gemeenschappelijke pers. Door het wegvallen van de kennis van het Frans en de opkomst van het Engels zijn die gemeenschappelijke taal en pers weggevallen."

Dat geldt ook voor televisie, Vlamingen kijken bijna exclusief naar Vlaamse zenders.

"Dat klopt, de Vlamingen kijken niet meer naar de Franstalige

of Franse televisie, zelfs niet meer naar de Hollandse. Dat doet ons uit elkaar groeien, want de media hebben een immense invloed op onze mentaliteit, op het *ons-kent-ons-gevoel*. Stilaan drijven we zo in een bepaalde richting en die wordt zeer eigen. Door de toenemende greep van tycoons op de persorganen is er een tendens om uitsluitend het grote publiek te bereiken en dat leidt tot vervlaking. Vroeger had de VRT duidelijke doelstellingen: informeren, opvoeden en vermaken. Nu is dat gedaan, ze moeten meedoen met de anderen. Toen *De Morgen* failliet ging en werd overgenomen door Van Thillo, zat ik in een commissie die moest waken over de redactionele onafhankelijkheid van de krant, die toen links was. Maar Van Thillo heeft zich daar nooit iets van aangetrokken. Hij heeft daar gewoon hoofdredacteurs geplaatst die deden wat hij wilde, namelijk een winstgevende krant maken. Ideologie speelt nagenoeg geen rol meer. Daarom is de evolutie van de pers een belangrijke barometer van wat er in de maatschappij gebeurt."

En een stille macht?

"Ja, de pers heeft vooral macht door de stemming die ze creëert.

Ik luister de zondag naar debatten op diverse zenders en vooral de sfeer daarvan heeft invloed op de publieke opinie. Niet zozeer door wat die of die zegt, maar door het soort onderwerpen dat men behandelt en het type mensen dat men uitnodigt. De pers versterkt ook gevoelens die bij mensen al latent aanwezig zijn. Toch denk ik niet dat je via de pers iets kunt doorduwen waarvoor er al geen voedingsbodem is bij het publiek. En als journalisten de waarheid niet respecteren, lukt het evenmin."

Over welke 'waarheid' heeft u het dan?

"Kijk, men kan seksuele escapades van hoogstaande figuren aan de grote klok hangen. Maar zo'n 'nieuws' zou volkomen irrelevant zijn, omdat het met de rol

van die publieke figuren niks te maken heeft. Die smsjes van Letorme publiceren vond ik dus irrelevant en ondeontologisch. En Steve Stevaert heeft ook nooit een beroep gedaan op zijn seksuele deugdzaamheid om zijn politieke standpunten te verkondigen. Zijn privéleven is dan ook onbelangrijk. Journalisten hebben evident ook niet het recht om de wet te overtreden en telefoons af te luisteren of privécorrespondentie bekend te maken, zoals in Engeland, om de 'waarheid' te onthullen."

Beschouwt u uw opiniestukken als journalistiek?

"Ja en nee. Ik probeer bij te dragen tot de algemene mentaliteit, tot het inzicht van de mens in allerlei zaken. Maar ook goede journalisten willen het publiek voorlichten, en dat is eveneens een vorm van beïnvloeding. Ik schrijf om inzichten uit te dragen die volgens mij omzeggens vaststaan én belangrijk zijn. Maar ik schrijf volkomen autonome opiniestukken en hoef geen rekening te houden met de strekking van een blad, ik ben echt ongebonden. Wel moet ik zoals iedereen een toegelaten ruimte respecteren – duizend woorden bijvoorbeeld – maar zoals Goethe zegt: *in der Beschränkung zeigt sich der Meister*. Ik denk

Professor Etienne Vermeersch: 'Alle mogelijke vragen zijn mij al gesteld. Behalve over de pers dan, dit is de allereerste keer.' (Foto Monica Moritz)

wel eens *oeioeioei*, dat is te lang, en dan begin ik te ciseleren en te beitelten. Door al het overbodige eruit te gooien wordt het stuk dan veelal stilistisch wel beter.”

... kill your darlings?

“En toch moet je soms iets uitvoerig genoeg kunnen uitleggen. Soms merk je dat mensen niet kunnen lezen, en dat is verschrikkelijk. Ik lees dan reacties waarvan ik denk: heeft die nu niet begrepen wat daar staat? (*lacht*). Dat fout interpreteren van wat je zegt is pijnlijk, want dat gaat een eigen leven leiden en blijft lang hangen. Tijdens een gesprek onder vriendelijke mensen kun je dat rechte trekken en als je het zelf geschreven hebt ook, maar ik heb me wel al dikwijls laten vangen door journalisten die me opbellen. Zo had ik iemand van *Het Laatste Nieuws* aan de lijn die wilde weten wat ik dacht van een onderzoek over de vraag of bidden voor zieke mensen helpt (*schiet in een lach*). Ik zei dat zo’n onderzoek *methodologisch* waardeloos en zinloos is omdat er geen enkel middel is om te controleren of iemand bidt en waarvoor hij bidt. ‘*Bidden voor zieken is zinloos*’ citeren ze dan, terwijl ik dat dus nooit heb gezegd.”

U bent zelf al een hele tijd een Bekende Vlaming.

“Kijk, sommige meisjes worden BV’s omdat ze Miss België zijn of een relatie hebben met een BV. Denk aan Paris Hilton en bij ons die Eva die nooit iets heeft gepresteerd behalve op jonge leeftijd een relatie beginnen met een oudere komiek en daarna lesbisch worden. Ze betekent strikt inhoudelijk niks. Dat is het pure BV-schap. Gebakken lucht, gevoed door smeulige peripetieën die deze BV’s in hun BV-schap bevestigen en waar de *boekjes* van leven. Maar mensen zoals Rik Torfs, ik en nog anderen hebben ons BV-schap te danken aan onze vele opiniestukken en artikelen, waardoor ook radio en televisie ons hebben opgevestigd. Dat is ook een mogelijkheid om brede bekendheid te krijgen. Maar ik ga nooit meedoen aan spelletjes of me belachelijk maken in andere programma’s. Eén keer heb ik het gedaan, met de quiz *De Tabel van Mendelejev*, omdat ik dacht dat daar alleen louter wetenschappelijke vragen gesteld werden. Maar dat was niet ernstig. En toen heb ik gezegd: nooit meer.”

En die keer met Tania Dexters?

“Een dag met Vermeersch en Tania Dexters, opgenomen door VTM! (*lacht smakelijk*) Ik heb zoiets één keer gedaan en er zijn 7 minuten van uitgezonden. Maar plezierig was het wel. Eerst moest ze naar een kapsalon en dan naar verschillende studio’s om reclame teksten in te spreken. Daar heb ik gemerkt dat ze in staat is om zo’n 15 keer met dezelfde tonaliteit dezelfde tekst in te spreken en op commando tientallen keren dezelfde glimlach te voorschijn te toveren. Heel professioneel. De dag eindigde in Blankenberge in Het Witte Paard, waar ze paaldanste. Dat was eens iets anders. Overigens is ze vriendelijk en, in mijn optiek, heel mooi (*luide lach*). Dat is de enige keer dat ik me een beetje heb laten gaan. Als ik nu met zo’n BV een relatie zou aangaan, op mijn leeftijd, zou ik in alle blaadjes staan natuurlijk, dan ben ik de universele BV, hè.”

Wat heeft het BV-schap met u gedaan?

“Veel minder dan men zou verwachten. Ik heb de laatste drie jaar herhaaldelijk prijzen mogen ontvangen en ik vind dat wel sympathiek, maar eigenlijk doet dat me weinig. Verder word ik overal herkend. Dat is soms wel prettig. Maar ik kan niet naar de Place Pigalle gaan en daar in het geheim ergens binnen lopen (*lacht hardop*). Vrij lang geleden was ik op de Place de Clichy aan het wandelen, ik weet niet meer met welke doelstelling, maar zeker geen oneerbare, en ineens zei er iemand: *dag professor!* Er zijn ook veel mensen die me gewoon komen zeggen dat ze veel baat hebben bij wat ik vertel, maar er zijn er ook die me

echt haten.”

Die bekendheid vergemakkelijkt toch ook de verspreiding van uw ideeën?

“Ik heb de pretentie te denken dat ik dat bewerkstellig door de kracht van mijn argumentatie en bewijsvoering. Mijn optredens op televisie hebben natuurlijk ook een effect. Ik ben de eerste die op de Vlaamse televisie een debat gevoerd heeft over euthanasie, in 1971. Later ben ik als voorzitter van het Comité voor Bio-ethiek de legalisering van euthanasie gaan verdedigen in de Senaat en zo heb ik een zekere rol kunnen spelen in het wetgevend proces. Dat BV-schap vermengt zich dan met het element deskundigheid. Maar ik ben niet zo bekend als Tania Dexters, hoor!”

Zijn er persfenomenen die u ergerlijk vindt?

“Het is voor mij een onnoemelijk raadsel waarom enkele inzichten die ik persoonlijk evident vind, ofwel niet aan de orde komen ofwel totaal niet geloofd worden. Zo is het evident dat de God van het Oude en het Nieuwe Testament, én die van de Koran, onweerlegbaar onethisch zijn en slavernij goedkeuren. Hoe kun je dan denken dat die boeken geïnspireerd zijn door een God die oneindig wijs, machtig en goed is? Schrijf dat in duizend kranten, dat zal geen enkel effect hebben, ze zullen zeggen *Vermeersch is weer bezig*. Hetzelfde geldt voor het thema van de overbevolking: waarom staat daar zo weinig over in de pers? Dat zulke evidenties over de lezer lopen als water over een eend, is een van de grootste raadsels in mijn leven.”

Hoe verklaart u dat?

“Veel mensen zijn er diep van overtuigd dat je het recht hebt om zoveel kinderen op de wereld te zetten als je wilt. Als je het daar niet mee eens bent, schend je hun ‘mensenrecht’ op kinderen. De pers zwijgt daarover omdat ze afhankelijk van economische en politieke machtsstructuren. Veel kindjes zouden ons nu eenmaal verzekeren van ons pensioen en onze consumptie. Maar straks ontploft de wereld wel. In Europa speelt ook de druk van de islam. Vroeger was dat het christendom, maar die rol is hier uitgespeeld. Je moet wel opletten als je dat zegt, want dat wordt beschouwd als een uiting van islamofobie. Ik kreeg al twee doodsb bedreigingen, een ervan in slecht Nederlands: ‘*vuile zwijn – sic – pas maar goed op, we*

hebben op de koran gezwoven dat je darmen over de straten van Gent zullen op te rapen zijn’. Maar als ik een mening heb waarover ik heb nagedacht, dan is het in elk geval mijn recht en soms mijn plicht die naar voren te brengen, of ze nu taboe is of niet. Bang ben ik niet, alhoewel ik daarmee niet wil zeggen dat ik me nooit vergis. Ik heb mij al een paar keer vergist en dan ben ik wel beschaamd, zeker als ik van mening moet veranderen over iets waar ik werkelijk van overtuigd was. Het verwondert me dat mensen zo weinig beschaamd zijn als men aantoonbaar dat ze fout zijn.”

Wegen de jaren?

“Hugo Camps schrijft dat de koning hoogbejaard is, maar de koning is net als ik in ‘34 geboren. Ik ben dus ook hoogbejaard (*lacht*), maar ik voel me niet bejaard, laat staan *hoogbejaard*. Ik heb gisteren nog vier interviews gegeven en in een debat gezeten met de Hollandse filosoof Eric Schliesser. En ik was bijzonder goed in vorm. Ik heb wel al een Romeins grafchrift dat het menselijk bestaan mooi relativeert: *Non fui, fui, non sum, non curo*. Miljoenen jaren was ik er niet en doodgaan, ‘t zal mij geen zorg wezen! Wie wil er nu eeuwig leven, kom zeg! Maar zolang mijn leven fysiek draaglijk is en mijn intelligentie voldoende functioneert, wil ik er zijn. Enfin, hoogbejaard of niet, ik wil toch ook nog een paar boeken schrijven.”

P In deze maandelijkse rubriek duikt Manu Adriaens in de geschiedenis van de Vlaamse journalistiek. Letter na letter ontdoet hij memorabilia uit het rijkgevulde media-archief van het stof: opmerkelijke uitspraken van perslui uit de afgelopen decennia, miniverhaaltjes die minstens een glimlach opwekken, wijsheden van oude ratten voor beginners in het vak. Een abecedarium voorbij de waan van de dag.

Parisificatie

Leo Bonte van *De Standaard* interviewt Goedele Liekens. Of ze de media vrouwonvriendelijk vindt, wil hij van haar weten. Liekens antwoordt: "In plaats van over de *pornoficatie* zou men zich beter zorgen maken over de *parisificatie* van de wereld. Vrouwen als Paris Hilton eisen blijkbaar alle aandacht op. Vrouwen die de onnozele trien uithangen met een hondje op hun schoot en tussendoor eens zonder slip op pad gaan. Dat vind ik een enge evolutie. En als je dan een vrouw vindt die wél scherpe meningen verkondigt, zoals Kristien Hemmerechts, dan wordt ze meteen afgeschilderd als een bitch."

Party

Hugo De Ridder in zijn memoires *Geen blad voor de mond*, over Frans Verleyen, zijn flamboyante collega bij *De Standaard* die later hoofdredacteur zou worden van het magazine *Knack*: "De party's van Frans in zijn tuin aan De Ster in Hove werden legendarisch. Je kon er naast nymfomane vrouwen, anarchistische acteurs en hun flodderige aanhang, ook een christelijke eerste minister, een progressieve socialist, een in Argentinië ondergedoken collaborateur ontmoeten. Sus zong, dirigeerde, droeg romantische verzen voor, speeche, koppelde cabinetards in driedelig herenpak aan laatbloeiende flowerpower-meisjes, weende, lachte, stak een groot vuur aan, onderhandelde met de door wakkere burens opgeroepen rijkswacht en troostte ontredderde gasten."

Passie (1)

Wiel Elbersen, de stichter en eerste hoofdredacteur van de Vlaamse *Flair*, laat in 1986 optekenen hoe het ware journalistenhart er hoort uit te zien: "Als ik naar een tv-serie kijk, vraag ik me meteen af: hebben we die hoofdrolspeler al voor een interview? Als ik met mijn vrouw Dientje op vakantie ga, zegt zij: 'Géén tijdschriften!' Maar in het vliegtuig zie ik een vrouw *Flair* lezen en ik zou mijn nek kraken om te kunnen zien welk artikel haar aandacht heeft. En als die vrouw een verhaal overslaat, word ik verdrietig. Het is een passie. Die had ik toen ik werkte bij *De Post*, *Story*, *Mimo*, *Panorama*, en die heb ik vandaag nog altijd."

Passie (2)

Hugo Claus in 1970: "Ik lees de *Libelle* met bijna evenveel passie als ik Dante lees."

Pauw

Dirk Draulans (foto Eric Vidal/Belga)

Knack-redacteur Dirk Draulans maakt als wetenschapsjournalist én ervaringsdeskundige duidelijk waarom in televisieprogramma's nog altijd meer mannen dan vrouwen aan het woord komen: "Kunst en cultuur zijn de pauwenstaarten van de mensenwereld. De pauw trekt de aandacht van de vrouwtjes met zijn geweldige staart; wij, mannen, doen dat met onze geweldige boeken en ons ongelofe-

lijk optreden op televisie. Daarmee genereer je succes bij de vrouwen, en in het verlengde daarvan succesvolle voortplanting. De sociobiologie verklaart ook waarom er zoveel minder vrouwelijke schrijvers zijn: vrouwen hoeven niet te pronken. Zij kiezen."

Penelope

In de jaren zestig van de vorige eeuw maakte Paula Semer voor de openbare omroep (die toen nog BRT heette) het spraakmakende televisieprogramma *Penelope*. Daarin passeerden voor het eerst ook allerlei seksuele thema's de revue. Daarvoor haalde de presentatrice er een deskundige bij in de studio: de psychiater Willy Ballet, die in Nederland had gestudeerd. Paula Semer in haar boek *Goeden avond, dames en heren*: "In een van zijn eerste praatjes had dokter Ballet het over masturbatie als een doodnormaal, gezond iets. De reacties hierop waren niet te overzien. Scheldbrieven met tientallen handtekeningen. Het grootste deel van de briefwisseling werd door dokter Ballet met een brede armbeweging in de prullenmand geveegd. 'Er zijn meer zieke mensen in ons land dan ik dacht', was zijn diagnose. Sommige kijkers gaven blijk van een morbide verbeelding: zij wisten wat voor viezigheid ik achter de coulissen van de televisie uithaalde. Ik moest oppassen, schreven ze, want ze zouden wel eens mijn ontslag kunnen eisen. Anderen raadden me aan een donkere bril te dragen als ik buitenging, want... het flesje met vitriool stond klaar. Een paar maal heeft de bewaker van dienst me 's avonds bij het verlaten van het omroepgebouw tot aan de tramhalte gebracht. Van de vitrioolgooisters – tja, tot mijn spijt moet ik bekennen dat het 'dames' waren die dergelijke bedreigingen uitvonden – had hij geen weet. Maar al een paar keer was een zwakzinnige jongen op de BRT komen verklaren dat ik zijn verloofde was en dat hij me op zijn fiets mee naar huis wilde nemen. Dus voorzichtigheidshalve begeleiding! Voor mij hoefde het niet, maar dát durfde ik niet zeggen."

Pest

Leest iemand nog weleens een boek van Marnix Gijsen? Een zo goed als vergeten schrijver, terwijl hij in 1974 toch bekroond werd met de Prijs der Nederlandse Letteren. Een van zijn romans heeft als titel *De parel der diplomatie*. Een directeur van het ministerie van Buitenlandse Zaken spreekt daarin de illustere woorden: "In ons beroep staat pers gelijk met pest. Schuw de melaatse hoeren van de pers, tenminste zolang je onderaan de ladder staat. Later heb je ze nodig, maar dan ben je al over de vijftig."

Marnix Gijsen (foto Belga)

Pet

Drievoudig wereldkampioen wielrennen Rik Van Steenbergen haalt in *Humo* herinneringen op aan Karel Van Wijnendaele, die in 1912 de krant *Sportwereld* stichtte: "Karel had respect voor mij, maar hij was mijn vriend niet. In zijn ogen was ik in de verkeerde streek geboren, hè: ik kwam uit de Kempen, ik

was geen flandrien. Ik heb Karel zijn pet eens voor mij laten afnemen, wist je dat? Hij lachte me uit omdat ik de Tour de France wilde rijden. Tegen mijn goesting. Maar anders werd ik niet voor het wereldkampioenschap geselecteerd. 'Als jij de Tour uitrijdt, neem ik mijn pet voor jou af', grinnikte Karel. In Parijs won ik de laatste rit in de spurt en vervolgens reed ik recht naar hem toe. 'Afnemen!' zei ik. Haha, hij kon niet anders meer."

Pingelvinger

Nadat hij zijn satirische weekblad *De Zwijger* had stopgezet omdat het een financiële strop bleek te zijn, bracht Johan Anthierens nog enige tijd de wekelijkse 'nieuwsbrief' *Gaandeweg* op de markt. In juni 1986 ontleedde hij daarin zijn hoogstpersoonlijke manier van formuleren: "Ik wou dat ik sec kon schrijven, heb grote bewondering voor ontbladerde schrijfstijlen, maar mijzelf wil het niet lukken. Terwijl ik denk dat ik de teugels kort hou, onduleert mijn taal en ontspoot de zinsbouw, wiegen de woorden en wipneuzen er komma's. Ergerlijk kinderlijk. Om sec te schrijven moet je een leerachtige huid hebben en lange krachtige vingers, ik doe het met pingelvingers. Bij sober schrijven hoort een goed gevormde kin en ben je een gezinshoofd dat 's avonds de luiken opvouwt en zich vervolgens in het studeervertrek terugtrekt voor het uitschrijven van volwassen dingen. Onder het genot van een bel Hennessy en een schotelletje gekookte leverlapjes. Terwijl in huis elkeen rustig ademhaalt omdat jij hun morele dak boven het hoofd bent, omdat je opstellend hun toekomst veiligstelt."

Plankenkoorts

Bruno Wyndaele
(foto Dirk Waerny/Belga)

In 1997 nam Bruno Wyndaele afscheid als presentator van het programma *Het vrije westen* op Radio 1 om zich volop op een tv-carrière te gaan richten. Tegen Diederik Van den Abeele, die hem naar aanleiding van dat vertrek komt interviewen voor *Humo*: "Ik ben nooit bang geweest op de radio. Ik heb nooit plankenkoorts gehad. Ik heb altijd gedacht: 'Wat kan er verkeerd gaan? Dat ik een

domme vraag stel? Dan excuseer ik me gewoon, omdat ik een domme vraag heb gesteld.' De eerste mens die nog nooit een domme vraag heeft gesteld, moet nog geboren worden. Nee, ik zou pas bang zijn als ik een hersenchirurg was: als je dán een fout maakt, is dat wél erg."

Plassen

Nogmaals Johan Anthierens aan het woord: "Ik heb van *Story*-hoofdredacteur Louis van Raak een leuke zin geleerd voor als je moet plassen. 'Ik ga even uit de buik huilen', zegt Louis dan. Het is een mooie en staande uitdrukking."

Plicht

Maurice De Wilde, de televisiejournalist van de openbare omroep die zich voor zijn programmareeks *De Nieuwe Orde* als een pitbull vastbeet in de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog, staat een interview toe aan de schrijver Jef Geeraerts. De Wilde (in het boek *Gesprekken* van Jef Geeraerts): "Vanwege mijn collega's was er af en toe de volgende reactie: 'Maar je gaat toch geen collaborateurs interviewen?' Nou, dan plaatst men ideologie vóór journalistieke plicht tot informeren. Een professor vroeg me eens: 'En als Hitler nog zou leven?' Ik heb hem geantwoord: 'Wablieft? Ik zou de benen vanonder mijn lijf lopen om hem te interviewen!'"

Poëziekritiek

"Poëziekritiek: onbegrijpelijke dingen van iemand die het niet begrepen heeft." (Herman De Coninck, de dichter die eerst als journalist werkte bij *Humo* en later de hoofdredacteur van het *Nieuw Wereldtijdschrift* werd)

Pompen

Een VRT-wielercommentator is ook maar een mens en kan zich dus net als elke sterveling even verspreken. Neem Mark Vanlombeek tijdens de rechtstreekse verslaggeving van het wereldkampioenschap van 1989 in Chambéry. Terwijl de regen met bakken uit de hemel valt, wil hij zeggen: "Het is hier pompen of verzuipen." Maar de kijkers krijgen in de huiskamer van hem te horen: "Het is hier pijpen of verzopen."

Poster

Jos Bouveroux, de inmiddels gepensioneerd hoofdredacteur van het VRT-radiojournaal, was al van kleins af gefascineerd door de Belgische politiek: "Andere kinderen hadden plakboeken met sporthelden of muziekgroepen, ik had een knipselboek met politici." Tijdens zijn studententijd in Leuven hield hij zich op in ultralinkse kringen, meer bepaald bij de groepering Amada. In *Humo* blikte Bouveroux ooit terug op die tijd: "Op een dag kwam mijn moeder me in Leuven bezoeken. Er was net een vergadering op mijn kot bezig toen ze aanbeldde: al die mannen met lang haar moesten meteen afdruppen. Bij die gelegenheid heeft ze me bezworen om toch op te passen. Een andere keer kwam ze mijn kot poetsen - dat was niet al te proper. Toen ik 's avonds thuiskwam, had ze een van de vele opgerolde posters opgehangen: een afbeelding van Lenin. Gewoon om het kot wat te versieren, wellicht wist ze zelfs niet wie die man op de poster was. Het was die beroemde foto van Lenin met zijn kat. Waarschijnlijk dacht ze dat het me om die kat ging." (lacht)

Jos Bouveroux (foto Herwig Vergul/Belga)

Postscriptum

Laten we vooral geen heimwee hebben naar de uitgevers van vroeger. Toen *Humo* in de vorige eeuw nog eigendom van de familie Dupuis was, verscheen onder een vraaggesprek met professor Jaap Kruithof een postscriptum: "De inhoud van dit interview is volledig voor de rekening van de geïnterviewde." Dat had iemand van de uitgeversfamilie er gewoon even bij gezet in de drukkerij van Marcinelle. Hoofdredacteur Guy Mortier ontdekte het pas toen hij zelf een vers exemplaar van *Humo* in handen had.

Potlood

Fotograaf Stephan Vanfleteren heft in 2010 een lofzang aan op zijn vrouw: "Als ik straks doodga, weet zij: hij had niet dat leven gehad zonder mij. En de omgeving weet het ook: hij had niet dat leven gehad zonder haar. Het wordt zo vaak vergeten door mensen die iets bereiken. Dat ze dan denken: volgende vrouw. Ik probeer tijd te maken voor mijn gezin. Ik probeer het. Ik herinner me ruzies, bijvoorbeeld met de redactie van *de Volkskrant*, dat men zei: 'Je zult drie dagen weg zijn voor één foto.' Dat vond ik absurd, terwijl mijn vrouw thuis ziek zat te wezen. Dan heb ik wel drie keer moeten zeggen: 'Ik ga niet, ik ga niet, ik ga niet.' Als ik mijn naam bij een foto zie staan, voeg ik denkbeeldig altijd met potlood de naam van mijn vrouw toe."

Praline

Stef Wauters is in 2001 nog anker van het VRT-journaal wanneer *Dag Allemaal* hem opzoekt voor een interview. Over de respons op zijn werk die hij krijgt van de Vlaamse kijker: "Oudere mensen laten me weleens weten: 'Zoals jij het vertelt, begrijpen we het tenminste.' Zulke reacties maken me gelukkig, omdat ik me juist erg inspan om duidelijk te zijn. Als dank belandt er zelfs af en toe een kilo Neuhauspralines op mijn bureau."

Prehistorie

Hugo Camps, minnaar van de hyperbool als stijlfiguur. Uit een van zijn maandagse sportcolumns in *De Morgen*: "FC Antwerp verloor dit weekend zelfs van Verbroedering Geel, een gemeente waar de mensen nog in berenvellen rondlopen."

Prikbord

In 2005 kwam voor Chantal Pattyn een einde aan haar carrière als 'actieve' radiomaakster, toen haar bij de VRT een promotie werd aangeboden. Tevoren had ze jarenlang bekende namen geïnterviewd voor aanvankelijk Studio Brussel en later Klara. Bij haar afscheid van de ether in 2005 liet ze zich in *De Morgen* ontvallen: "Op mijn prikbord hangt een kaartje van de Nederlandse schrijver Cees Nooteboom: 'Ik heb bij u in de studio een paar zeer mooie dingen gezegd, maar ik herinner me niet precies wat het was. Kunt u mij dat even laten weten, alstublieft?' Dat vond ik bijzonder."

Processie

Lieve Blancquaert (foto Didier Lebrun/PhotoNews)

Voor haar in 2009 verschenen boek *Door de lens van professionele fotografen* sprak de Nederlandse Lise Lotte ten Voorde ook met onze Lieve Blancquaert. Waarom zij eigenlijk zo hard werkt? Blancquaert: "Velen blijven jarenlang aanmodderen met een bepaald project. Dat is niets voor mij; ik wil een ritme hebben. Dat komt, denk ik, omdat ik voel dat mijn tijd zo beperkt is. Ik ben zo bang dat ik

niet alles kan doen wat ik nog wil doen. Fotografie blijft echt een processie van Echternach: twee stappen vooruit zetten, dan weer drie stappen achteruit, enzovoort. Het is een levenslang leerproces. Je blijft continu evolueren – en terugkijken op een project zorgt iedere keer weer voor frustraties. Je wilt vooruit, op alle vlakken: de kwaliteit van de beelden, de manier waarop je fotografeert, de wijze waarop je je onderwerpen benadert, de manier waarop je in de ruimte staat en waarop je contact legt terwijl je fotografeert, noem maar op. Maar dat proces gaat zo tergend traag."

Progressief

Voor hij journalist werd bij de openbare omroep, gaf Walter Zinzen enkele jaren les in Congo. Bij zijn definitieve terugkeer in 1966 naar Vlaanderen solliciteerde hij eerst voor een job als journalist bij *Gazet van Antwerpen*, in die tijd nog een héél conservatieve krant. Niet meteen dus een keuze die je van een kritisch ingestelde figuur als Zinzen zou verwachten. Hoe was dat in 's hemelsnaam mogelijk? Walter Zinzen legde het in 2002 zelf uit: "Het bewijst hoe naïef ik toen was. In mijn Congojaren had ik als correspondent enkele stukjes in *Gazet van Antwerpen* gepubliceerd, vandaar. Ik wist simpelweg niet wat voor rechtse rakkers daar de touwtjes in handen hielden. Goed, ik meld me aan bij Dries Craeynest, de adjunct-hoofdredacteur, en hij zegt me: 'Je weet toch dat *Gazet van Antwerpen* een progressieve krant is?' Ik ant-

woordde: 'Dat vind ik fantastisch, meneer Craeynest.' Bleek dat hij het eigenlijk over de progressieve spelling had."

Pseudoniem

Radioproducer Paul Jacobs gaat in 1999 als gastinterviewer voor *Libelle* op visite bij Guy Mortier, met wie hij nauw samenwerkte voor zijn zondagse humorprogramma's *De taalstrijd* en *De perschefs*. Jacobs vraagt de *Humo*-hoofdredacteur of hij altijd al bekend wilde worden. Mortier: "Ik weet niet of ik als kind bekend wilde worden, maar ik had wel iets van: je moet origineel zijn, je moet niet gewoon zijn. Toen ik nog op de humaniora zat heb ik eens een columnwedstrijd van Radio Limburg gewonnen. Het pseudoniem waaronder ik mijn stukje had ingezonden, was: 'Nooit Burger'. Dat vat het zo'n beetje samen. Ik zat daar geweldig mee in mijn hoofd. Nooit te evidente antwoorden geven, altijd iets anders verzinnen. Ik denk dat mijn bewondering voor de Nederlandse schrijver Godfried Bomans daarin meespeelde."

Pudding

William Van Laeken, meerdere decennia de presentator van *Panorama* tot Phara de Aguirre dat van hem overnam, vertelt in 1984 aan *Humo* dat hij zich bij politici altijd *unheimlich* heeft gevoeld: "Het is niet rechtvaardig om zo'n grote en uiteenlopende groep van mensen over dezelfde kam te scheren, maar ze behoren voor mij allemaal tot een categorie waar ik geen voeling mee heb. Ze missen zoveel: vrijheid offeren ze op voor de macht. Ik heb een paar keer meegemaakt hoe de Duitse bondskanselier Willy Brandt zich van de ene verkiezingsmeeting naar de volgende liet slepen. Hij etaleerde duidelijk dat het hem zijn strot uithing. Toen ik op de partijdag in Essen een interview met hem had, kwam er een doodvermoeide, oude man naar me toe, met diepe wallen onder de ogen – de tegenzin viel zo van zijn gezicht af te lezen. Maar zodra de spots aangingen, vond hij zijn mimiek terug en sprak hij met vuur. Heel raar was dat. En nog maar net was het interview afgelopen of hij zakte weer als een pudding in elkaar, ging als een zombie de kamer uit en sleepte zich tot bij een journalist van de *Frankfurter Rundschau*."

Puur

Geluk is een vak waarin televisiemaker en muzikant Stijn Meuris naar eigen zeggen nog veel bij te leren heeft. In 2000 in *De Standaard*: "Geluk is bij mij altijd van korte duur. Mijn grootste herinnering aan puur geluk dateert van een reis naar Cambodja, meer bepaald toen ik bij een rijstveld stond. Ik was daar op reportage voor *Het Belang van Limburg* en alles was perfect. Om de een of andere reden vielen de puzzelstukken in elkaar. De mensen waren er fantastisch. Het land heeft verschrikkelijk veel ellende gekend en toch slagen die mensen erin – en dat is geen cliché uit een natuurfilm – met een watermeloen in hun paalwoning gelukkig te zijn. En dan sta je daar met je dure camera en je hightechmateriaal. 'Stop!' heb ik toen tegen mezelf gezegd. Ik wilde me die reis in mijn hoofd herinneren, niet op een foto."

Stijn Meuris (foto Kurt Despenster/Belgo)

Bronnen: naast de vermelde boeken werd voor deze aflevering gebruik gemaakt van jaargangen van Humo, De Standaard, De Morgen, Knack, Panorama, Libelle en Gaandeweg.

Onder embargo

De Belgische regering zal bij de **Turkse autoriteiten** zo snel mogelijk aandringen op meer persvrijheid in dat land. Dat antwoordt federaal premier Elio Di Rupo (PS) op een vraag van de AVBB in die zin.

De AVBB kaartte in een brief aan de Belgische regering de schrijnende positie van een negentigtal Turkse journalisten aan, die louter vanwege hun werkzaamheden gevangengenomen zijn. Een van hen, **Baris Terkoglu**, is door de AVBB 'geadopteerd' in het kader van een Europese solidariteitsactie van de EFJ (Europese Federatie van Journalisten).

Wider? World? Web? Onder die titel vindt op woensdag 27 juni in het Europees Parlement in Brussel een **Europees Forum** plaats over nieuwe media en mediapluralisme. In welke mate zorgt de technologische revolutie voor een wisseling van mediamaakt? En bevorderen of bedreigen de ontwikkelingen het pluralisme in de media?

Het forum wordt mee georganiseerd door de KULeuven. Een van de hoofdsprekers is **Christian Van Thillo**, grote baas van De Persgroep, die tevens het woord zal voeren als voorzitter van de *European Commission Media Futures Group*. Voor alle informatie en inschrijvingen: <http://www.mediapluralism.eu>.

Pro memorie: journalisten die voor hun werk op de **luchthaven van Zaventem** moeten zijn, kunnen gedurende 24 uur gratis parkeren. Maar de gunst geldt enkel voor erkende beroepsjournalisten met een geldige officiële perskaart die gevalideerd is voor 2012. Dat laat de beheerder van Interparking Zaventem weten.

Om van het gratis parkeren te genieten, ga je met het te betalen ticket en je (geldige) perskaart naar de dispatching van **Interparking**, die zich bevindt op het aankomstniveau in P2. Reken dus niet vooraf zelf het ticket af; terugbetaling achteraf is niet mogelijk.

Roularta heeft in alle stilte acht journalisten en andere redactiemedewerkers op straat gezet. De ontslagen zijn verspreid over de diverse titels.

De ontslagregelingen die Roeselare voorlegt, zijn overigens **ondermaats**. VVJ en aan Franstalige kant AJP zorgen voor maximale ondersteuning van de getroffen collega's.

Bij *De Morgen* is **Agnes Goyvaerts** sinds 1 april officieel met pensioen. Agnes blijft wel nog op een tijdje freelance meedraaien.

Dat *Man bijt hond* – vanaf het komende najaar op VT4 in plaats van op Eén –

wekelijks gaat in plaats van dagelijks, betekent niet noodzakelijk dat de redactieploeg wordt afgeslankt. Dat zegt **Olivier Goris**, creatief directeur van Woestijnvis, in *Gazet van Antwerpen*.

"Er zal genoeg werk aan de winkel zijn", aldus Goris. "Mogelijk zullen een paar mensen naar de nieuwe actuashow overgaan, maar omgekeerd kunnen er evengoed redacteurs van andere programma's aan de nieuwe *Man bijt hond* komen meewerken."

Bizar: de echtgenote van de Antwerpse procureur-generaal **Yves Liégeois** dient een schadeclaim van € 19.000 in tegen *De Morgen*-collega Yves Desmet wegens diens stellingnames over haar man. Desmet plaatste enkele keren kanttekeningen bij de politiek van PG Liégeois om de Antwerpse diamantfraude met minnelijke regelingen aan te pakken.

De echtgenote van Liégeois, Ingrid Schoeters, die zelf magistate is, zegt in de dagvaarding continu te worden geconfronteerd met mensen die nu denken dat haar echtgenoot '**corrupt**' is. En ook haar kinderen hebben daarvan te lijden, voert ze aan. Vervolg voor de rechtbank van Mechelen...

SCHEEF BEKEKEN

"Het onderscheid tussen publiek en privaat werd door het totalitarisme met geweld opgeheven door het privéleven aan de publieke moraal te onderwerpen. Vandaag doen we uit vrije wil het omgekeerde: heel ons privéleven komt op het publieke forum. De logica dat iedereen hieraan meedoet, wordt steeds dwingender. Zo hebben publieke figuren die een deel van hun privéleven openbaar maken vrijwel geen recht meer op privacy. (...) Toch maar eens nadenken over wat we onder luid applaus aan het opgeven zijn."

N-VA-voorzitter Bart De Wever in zijn tweewekelijkse column voor *De Standaard* op 15 mei 2012

"Wat je steeds vaker ziet, is nieuws dat afkomstig is van zogenaamde *content farms*: bedrijven met namen als *Demand Media* en *Associated Content*, die artikels schrijven op maat. Niet het harde nieuws, maar vooral de softere onderwerpen, die ze selecteren op basis van trends op Twitter. Staan puppy's op een bepaald moment in de belangstelling, dan gaat zo'n *content farm* aankloppen bij zijn freelancers voor verhalen of video's over puppy's. Zo produceren ze duizenden artikels per dag. Iemand die informatie zoekt over honden, zal dan schijnbaar toevallig die artikels aantreffen, met de bijhorende advertenties ernaast. Gevolg: de traditionele journalistiek wordt van het scherm verdrongen, en uit de hoofden van de mensen."

Joseph Turow, Amerikaans hoogleraar Communicatie, in *Humo* van 15 mei 2012

"Vandaag zijn er 25-jarigen die zeggen: 'Ik lees de krant op de site, want dat is gratis'. En de online advertentie-inkomsten staan daar écht niet in verhouding tot de omzetten van de krantentitels. Dan moet je mij niet komen vertellen dat er niets aan de hand is. Dit zullen alle uitgeverij ter wereld moeten oplossen, de kwaliteitskranten op kop. Gratis en kwaliteit zijn moeilijk verenigbaar geworden, ja."

Christian Van Thillo, topman van De Persgroep, in *De Tijd* van 28 april 2012

"Voor de rest hoop ik dat het slecht weer wordt."

Jan Leyers wenst zichzelf als presentator van het VPRO-tv-programma *Zomergasten* veel kijkers toe (*Het Nieuwsblad* van 8 mei).

UITNODIGING

Algemene Vergadering

Journalisten
Auteursmaatschappij

De Raad van bestuur van de cvba JAM nodigt u uit
op de gewone **Algemene Vergadering**
die plaatsvindt op:

Zaterdag 9 juni 2012 om 10 uur

in de toekomstige kantoren van JAM
Zennestraat 21 - 1000 Brussel

Wie aan de vergadering wenst deel te nemen wordt verzocht
- louter om organisatorische redenen - dit mee te delen
per mail ten laatste op **woensdag 6 juni 2012**
info@jam.be of 02-777-08-30

Documenten

De documenten van de algemene vergadering kunnen door de leden
worden aangevraagd op het secretariaat van de JAM en dit vanaf
25 mei 2012 : info@jam.be - tel: 02 777 08 30